

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **DELTA PEKÁRNY a. s.**, se sídlem v Brně, Bohunická 24/519, zastoupeného JUDr. Pavlem Dejlem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem v Praze 1, Jungmannova 24, proti žalovanému **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem v Brně, tř. Kpt. Jaroše 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce jako stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2007, č. j. 62 Ca 1/2007 – 153,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (nyní stěžovatel) společně s další osobou (UNITED BAKERIES a. s.) brojil jednou žalobou téhož obsahu – týmiž žalobními důvody – proti rozhodnutí žalovaného č. j. R 79/2006/01-19805/2006/300 ze dne 8. 11. 2006, kterým bylo změněno předchozí rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vydané v I. stupni správního řízení č. j. S233C/03-11688/2006/620 ze dne 27. 6. 2006.

Ve vztahu k UNITED BAKERIES a. s. Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobu usnesením č. j. 62 Ca 1/2007 - 140 ze dne 13. 8. 2007 odmítl, neboť dospěl k závěru, že žaloba je formálně i materiálně jedním návrhem téhož obsahu učiněným dvěma žalobci, přitom žalobce UNITED BAKERIES a. s. byl osobou k podání žaloby zjevně neoprávněnou.

Ve vztahu k žalobci, nyní stěžovateli, krajský soud žalobu podle ustanovení § 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl, když ji shledal v celém jejím rozsahu nedůvodnou.

Ve správním řízení žalovaný společně se správním orgánem I. stupně rozhodli, že účastník správního řízení „S 233/03“, společnost DELTA PEKÁRNY a. s. (nyní stěžovatel), tím, že dne 19. 11. 2003 v rámci místního šetření prováděného Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže v prostorách této společnosti na adrese Praha 9 – Vysočany, Ke Klíčovu 56/1, postupně nezpřístupnil část e-mailové korespondence nacházející se v elektronické podobě v uvedených prostorách tím, že výkonný ředitel Ing. J. J. pracovníkům Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže neumožnil otevřít a přečíst e-mailové zprávy nacházející se v notebooku, který mu byl poskytnut k jeho pracovní činnosti, znemožnil pokračování v šetření části této e-mailové korespondence tím, že výkonný ředitel Ing. J. J. zavřel a odnesl notebook, který byl předmětem šetření pracovníků Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže s tím, že potřebuje pracovně odjet a notebook si bere sebou, a pracovníkům Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže svévolně odňal prostřednictvím svého ředitele pro rozvoj a spolupráci RNDr. P. K. dva z dokumentů, které tito pracovníci v rámci místního šetření převzali (jednalo se o vytištěný e-mail odeslaný dne 7. 7. 2003 M. P., členem představenstva, adresovaný RNDr. P. K., Ing. J. J., panu P. a I. F. – generálnímu řediteli společnosti ODKOLEK a. s., a vytištěný e-mail odeslaný dne 4. 11. 2003 P. S., ředitelkou právního oddělení, adresovaný J. M. P., členu představenstva, M. P., panu K. a I. F. a v kopii adresovaný též RNDr. P. K., Mgr. P., Z. S. a paní J.), porušil svoji povinnost podrobit se provedení šetření vyplývající pro něj z § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů v tehdy platném znění, tj. ve znění před jeho první novelou provedenou zákonem č. 340/2004 Sb. (dále též zákon č. 143/2001 Sb.), čímž se dopustil správního deliktu „odmítnutí se podrobit šetření“ ve smyslu § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb.

Za shora popsané jednání byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 300 000 Kč.

Proti rozsudku krajského soudu, jímž byla žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného č. j. R 79/2006/01-19805/2006/300 ze dne 8. 11. 2006 zamítnuta, brojí stěžovatel včas podanou kasační stížností.

Stěžovatel podává kasační stížnost s odkazem na ustanovení § 103 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) z důvodu nesprávného posouzení právních otázek soudem /ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s./ a dále z důvodu, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „předseda ÚOHS“) v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „ZOHS“), který byl ve světle základních principů ochrany soukromí obsažených v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), usnesení Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) a ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) vyložen takovým způsobem, že to ovlivnilo zákonnost napadených správních rozhodnutí, přičemž krajský soud z tohoto důvodu napadená správní rozhodnutí nezrušil /ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s./. Zároveň stěžovatel považuje napadené rozhodnutí z důvodu nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů za nepřezkoumatelné a tato vada, dle něj, činí rozhodnutí krajského soudu taktéž nezákonným /ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s./.

Ohledně prvního kasačního důvodu stěžovatel především namítá, že krajský soud v rámci svého rozhodnutí dospěl ke zcela nesprávnému právnímu posouzení věci, když :

a) uzavřel, že ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. není v rozporu s čl. 8 Úmluvy a neměl dokonce o tomto ani pochybnosti, a tudíž nepředložil věc v rozporu s čl. 95 Ústavy Ústavnímu soudu České republiky, a to přestože soutěžní ustanovení s téměř totožným textem ve francouzské právní úpravě shledal Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) v rozhodnutí *Société Colas Est and others v. Francie* ze dne 19. července 2002 (dále jen „Rozhodnutí Colas“), jako ustanovení, které je v příkrém rozporu s čl. 8 Úmluvy;

b) postavil své závěry v neprospěch stěžovatele na komunitární právní úpravě, která nebyla v době spáchání údajného správního deliktu stěžovatelem součástí právního řádu České republiky, čímž krajský soud postupoval v příkrém rozporu s čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a naopak odmítl řádně dle rozhodovací praxe ESLP aplikovat na daný případ čl. 8 Úmluvy, která byla a je v rámci českého právního řádu předpisem nejvyšší právní síly;

c) postavil své závěry na výkladu sekundárních právních norem práva EU (Nařízení Rady ES č. 1/2003, dále jen „Nařízení“), které je v příkrém rozporu s primárními normami práva EU, a to zejména čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii, které jsou nadřazeny sekundárním normám práva EU;

d) se ve svém Rozhodnutí opíral o rozhodovací praxi Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“) z roku 1989 a naopak odmítl zohlednit poslední rozhodovací praxi ESLP z roku 2002, a to zejména Rozhodnutí Colas, o kterém i krajský soud ve svém rozhodnutí uvedl, že je skutkově a právně velmi obdobný projednávanému případu.

Nesprávné posouzení právních otázek.

K výše tvrzenému nesprávnému posouzení otázky ústavnosti § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. a porušení čl. 8 Úmluvy rozvádí stěžovatel svou argumentaci v kasační stížnosti následujícím způsobem:

Závěr krajského soudu o tom, že „nemá pochybnosti v tom směru, že by uvedená ustanovení zákona č. 143/2001 Sb., o něž se místní šetření v prostorách stěžovatele opíralo, byla v rozporu s ústavním pořádkem“, je ve světle níže uvedeného nepochopitelný a postup krajského soudu, který nezákonný postup správních orgánů opírající se o protiústavní ustanovení zákona č. 143/2001 Sb. aproboval, aniž by případně věc předložil v souladu s čl. 95 odst. 2 Ústavy Ústavnímu soudu, je v příkrém rozporu s čl. 95 odst. 2 Ústavy.

V rozporu s jednoznačným názorem vyjádřeným ESLP (srov. Rozhodnutí Colas), totiž krajský soud v rozhodnutí dospěl k závěru, že uvedené ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., které prokazatelně umožňuje správnímu orgánu zasáhnout do práva na ochranu soukromí právnické osoby, které je právnickým osobám garantováno čl. 8 odst. 1 Úmluvy, a to bez předchozího souhlasu soudu, je dle krajského soudu v souladu s Úmluvou.

V souladu s čl. 8 odst. 1 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Toto právo na soukromí, jak výslovně judikoval ESLP, je třeba přiznat i právnické osobě, a je třeba stejným způsobem jako je poskytována ochrana fyzickým osobám ve vztahu k jejich obydlí, poskytnout stejnou právní ochranu právnickým osobám na soukromí i ve vztahu k jejich sídlu. Možné omezení tohoto základního práva obsahuje čl. 8 odst. 2 Úmluvy, který stanoví, že „státní orgán nemůže do výkonu tohoto

práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

Základní ústavní práva, tedy i právo stěžovatele na ochranu soukromí, mohou tedy být omezeny pouze při kumulativním splnění všech tří následujících předpokladů, a to:

- 1) omezení v souladu se zákonem,
- 2) omezení z důvodu veřejného zájmu (v tomto konkrétním případě zájmu na hospodářském blahobytu),
- 3) nezbytnosti (resp. přiměřenosti) tohoto omezení.

Stěžovatel proto v kasační stížnosti považoval za nutné vyjádřit se k argumentaci krajského soudu týkající se naplnění těchto tří bodů:

V bodě ad 1) stěžovatel souhlasí s krajským soudem, že k omezení ústavního práva stěžovatele na soukromí došlo na základě zákona, v daném případě na základě zákona č. 143/2001 Sb.

K bodu ad 2) stěžovatel považuje za sporné, zda omezení základního práva tzv. první generace (tj. práva na soukromí) může být provedeno v zájmu zajištění základního práva tzv. třetí generace (tj. práva hospodářského). Dle stěžovatele však v žádném případě nelze legitimitu omezení práva na soukromí dovodit z existence takového institutu v Nařízení, jako sekundárního pramene práva, které nebylo v předmětné době navíc ani součástí českého právního řádu a které tak může ve vztahu ke komunitárnímu právnímu řádu maximálně naplňovat předpoklad ad 1). I kdyby stěžovatel připustil možnost omezení práva na soukromí z důvodu veřejného zájmu na zajištění hospodářského blahobytu, potom musí být takové omezení základního práva na soukromí obsažené v čl. 8 Úmluvy nezbytné, resp. přiměřené /viz předpoklad ad 3) výše/, resp. toto omezení musí být vždy přiměřené zásahu a musí být učiněno pouze v nezbytných případech a v nezbytné formě. Tento požadavek vyplývá i z čl. 4 odst. 4 Listiny, podle kterého při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. V této souvislosti krajský soud v napadeném rozsudku nepochopitelně uvádí, že je třeba „předně uvážit, zda zájem fyzických a právnických osob na tom, aby o příslušném procesním „vyšetřovacím“ úkonu v jejich obchodních prostorách a o jeho rozsahu a délce trvání musel rozhodovat již před uskutečněním takového úkonu krajský soud (nad rámec následné kontroly cestou správního soudnictví), jednoznačně převažuje nad zájmem na odhalení protisoutěžního jednání, jež může přivodit celospolečenské negativní důsledky“. Zde je však stěžovatel nucen namítnout, že v posuzované věci proti sobě, zde tímto krajským soudem popsáním způsobem, uvedené zájmy v žádném případě nestojí. Krajský soud je totiž ve svých závěrech veden zcela nesprávnou úvahou, že požadavek stěžovatele a ESLP na to, aby před zásahem (tj. ex ante) do jeho práva na soukromí, o nezbytnosti a přiměřenosti zásahu rozhodl na správním orgánu nezávislý soudní orgán, má vést k tomu, jak krajský soud opakovaně uvádí ve svém rozsudku, aby soutěžitelé, u nichž má šetření probíhat, o takovém místním šetření věděli s předstihem, v důsledku čehož by dle krajského soudu nedošlo k odhalení protisoutěžního jednání a nastaly by soudem vylíčené katastrofické celospolečenské negativní důsledky. Z této zcela nesprávné úvahy vyplývá, že krajský soud buď nechápe nebo nezná podstatu a způsob rozhodování soudů v této souvislosti, které v současné době již v českém právním řádu probíhá ve vztahu k fyzickým osobám při zásazích ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“)

do jejich soukromí dle čl. 8 odst. 2 Úmluvy na základě ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. ve spojení s § 200h a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), nebo krajský soud účelově, aby odůvodnil své závěry obsažené v rozsudku, překrucuje podstatu předchozího souhlasu soudu se zásahem do soukromí právnických osob dle čl. 8 Úmluvy. Z rozhodování soudů dle § 200i o. s. ř., kterého se stěžovatel v souladu s ESLP domáhá i pro právnické osoby (soutěžitele), totiž jednoznačně vyplývá, že se soutěžitelé v případě rozhodování soudem ex ante o místním šetření v žádném případě nedozvědí s předstihem, neboť o návrhu Úřadu o zásahu do práva na soukromí se rozhoduje usnesením bez jednání ve věci a toto usnesení soudu se doručuje šetřené osobě spolu se zahájením šetření.

Na rozdíl od krajského soudu, stěžovatel nevidí jediný důvod (a krajský soud také v odůvodnění rozhodnutí žádný neuvedl), proč by měla skupina osob (fyzické osoby) vymezená v ustanovení § 21 odst. 5 nyní účinného zákona č. 143/2001 Sb. požívat v rozporu s čl. 1 Listiny větší ochrany soukromí, než ostatní osoby, a proč v případě těchto fyzických osob, resp. v případech, kdy je o zásahu ze strany Úřadu do jejich práva na soukromí ex ante rozhodováno soudem, nedochází k oněm negativním katastrofickým scénářům, které krajský soud uvádí v rozsudku ve vztahu ke stěžovateli, tj. že je tímto zcela znemožněno odhalování protisoutěžního chování. Dle názoru stěžovatele žádný takový objektivní důvod neexistuje, uvedený výklad soudu obsažený v rozsudku je proto třeba hodnotit jako zjevně nesprávný a diskriminační. Je tedy třeba znovu uvést, že proti zájmu na ochranu soukromí v souladu s Úmluvou prostřednictvím předchozí soudní kontroly zásahů do tohoto práva nestojí zájem na odhalení protisoutěžního jednání, jak dovozuje krajský soud. V případě, že bude soutěžitelům-právnickým osobám poskytnuta dostatečná ochrana jejich základních práv (tj. o provedení vyšetřování bude ex ante rozhodovat na správním orgánu nezávislý soud), tak jako je tomu ve vztahu k fyzickým osobám, neznamená to, jak bylo již uvedeno, že se soutěžitelé o záměru provést vyšetřování dozvědí. Odůvodnění rozhodnutí je tedy v tomto směru zcela mylné a v důsledku toho též nepřezkoumatelné, jelikož není pravdou, že klíčový důkaz, jímž jsou vzájemné kontakty mezi soutěžiteli „by při předem ohlašovaném či byť jen nepřímým avízovaném šetření v obchodních prostorách [soud má patrně na mysli, že by nastalo v případě předchozího souhlasu soudu dle ustanovení § 200h a násl. o. s. ř. - pozn. stěžovatele] mohly být nenávratně zničeny.“

Opakované úvahy krajského soudu o znemožnění odhalování protisoutěžního jednání v případě předchozího souhlasu soudu se zásahem Úřadu do práva na soukromí právnických osob jsou pak v příkrém rozporu i s částí rozsudku, kde krajský soud vyjmenovává řadu států s nejvyspělejším soutěžním zákonodárstvím (zejména Francie a Německo), které mají tento souhlas soudu zakotven ve svých právních řádech. Pokud by byl závěr krajského soudu o znemožnění odhalování protisoutěžního chování obsažený v rozsudku správný, potom by bylo nutné dospět k závěru, že všechny tyto země v důsledku své právní úpravy znemožnily na svém území odhalování protisoutěžního chování. Obzvláště absurdní je tento závěr ve vztahu k francouzské soutěžní úpravě, která jako jediná byla podrobena v podobě, která odpovídá současné české právní úpravě v zákonu č. 143/2001 Sb., soudnímu přezkumu ESLP, a která ve své současné podobě se zakotvením předchozí soudní kontroly odpovídá, na rozdíl od české právní úpravy, čl. 8 Úmluvy.

Ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. je tak dle krajského soudu údajně dostatečným a ústavně konformním provedením omezení práva na soukromí v českém právním řádu. S takovou účelovou interpretací krajským soudem se však stěžovatel nemůže s ohledem na judikaturu ESLP ztotožnit. Omezení práva na ochranu soukromí stěžovatele provedené ustanovením § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. totiž dle judikatury ESLP nerespektuje předpoklad nezbytnosti a přiměřenosti [viz předpoklad ad 3) výše] takového zásahu,

tak jak vyplývá z čl. 8 odst. 2 Úmluvy a čl. 4 odst. 4 Listiny. Jelikož k omezení práva na soukromí může dojít pouze v odůvodněných a nezbytných případech, nemůže být v žádném případě o této nezbytnosti rozhodováno orgánem provádějícím dohled, nýbrž o ní musí být předem rozhodnuto nezávislým orgánem soudního typu, neboť jenom tak je zaručena ochrana proti zneužívání tohoto omezení základního práva. Ke shodným závěrům jako stěžovatel dospěl ve své rozhodovací praxi i ESLP, který v Rozhodnutí Colas, které, i dle krajského soudu, řešilo prakticky identickou situaci. ESLP v tomto rozhodnutí shledal jako porušení čl. 8 odst. 1 Úmluvy takový postup francouzského správního orgánu (konkrétně „the Ministry of Economic Affairs“), který spočíval ve vstupu jeho pracovníků do prostor příslušných společností bez předchozího soudního povolení za účelem získání důkazů ohledně nezákonných dohod mezi těmito společnostmi, a to bez ohledu na to, že pracovníci tohoto správního orgánu jednali na základě příslušného právního předpisu, který soudní povolení nevyžadoval. Jednalo se tedy o zcela identický postup, k jakému došlo v předmětné věci ze strany Úřadu vůči stěžovateli na základě ustanovení 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb.

V Rozhodnutí Colas se uvádí, že k vyšetřování došlo na základě nařízení (ordinance) č. 45-1484 z 30. června 1945, které pro vyšetřování nevyžadovalo, stejně jako § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., vydání předchozího soudního povolení. Dle vyjádření francouzské vlády upravovalo toto nařízení dostatečně rozsah a způsob provádění pravomocí inspektorů, čímž eliminovalo nebezpečí libovůle vyšetřujících orgánů. Navíc mělo být dostatečné, že díky následné novelizaci pravidel (která mimochodem již výslovně zavádí nutnost soudní autorizace vyšetřování) bylo možné provést soudní přezkum vyšetřování ex post facto. Toto však ESLP zhodnotil na rozdíl od krajského soudu v rozsudku jako zcela nedostatečné. K jednotlivým požadavkům na omezení ochrany základního práva na respektování obydlí uvedeným v odst. 2 čl. 8 Úmluvy potom ESLP shledal, že je zde dostatečný právní základ v národním právu, legitimní záměr (hospodářsky blahobyt země, předcházení zločinnosti) a zaměřil se především na prvek nezbytnosti v demokratické společnosti. K tomuto bodu potom uvedl, že příslušná legislativa a praxe musí zaručovat efektivní ochranu před zneužitím což se v uvedeném případě nestalo, stejně jako je tomu v případě § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. Správní orgány totiž sice měly dle francouzské právní úpravy, stejně jako má Úřad dle zákona č. 143/2001 Sb. velmi široké právním řádem přesně stanovené pravomoci, které jim dávaly výlučnou kompetenci určit rozsah, počet a délku vyšetřování; samo vyšetřování však proběhlo bez vydání předchozího soudního povolení. Proto nemohl být napadený postup považován za proporcionální ke sledovaným cílům. ESLP navíc v tomto rozhodnutí výslovně uvádí, že je třeba rozšířit ochranu, do té doby přiznávanou pouze obydlím fyzických osob, i na kanceláře, pobočky a další obchodní prostory právnických osob. V tomto smyslu se k naznačené problematice vyjadřuje i teoretická veřejnost, např. renomovaní odborníci na evropské právo hospodářské soutěže právní kancelář Van Bael and Bellis ve své knize Competition Law of the European Community z roku 2005 na str. 1072 s odkazem na Rozhodnutí Colas uvádí, že interpretace čl. 8 Úmluvy judikaturou ESD (např. ve věci Hoechst AG v. Komise) by měla být revidována ve světle Rozhodnutí Colas.

Stěžovatel je názoru, že úprava kontroly před neoprávněnými zásahy do ústavně zaručených práv subjektů, není dostatečně zajištěna ustanoveními § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. Tato ustanovení stanoví pravomoci Úřadu při vyšetřování, nestanoví však efektivní ochranu před zneužitím těchto pravomocí, zejména zde zcela absentuje ESLP výslovně vyžadované předchozí soudní povolení.

Stěžovatel odkázal na právní názor Ústavního soudu České republiky vyslovený v rámci výkladu čl. 13 Listiny, v rozhodnutí ve věci sp. zn. II.ÚS 502/2000, podle kterého: *„Jestliže ústavní pořádek České republiky připouští průlom této ochrany, děje se tak pouze a výlučně v zájmu ochrany demokratické společnosti, případně v zájmu ústavně zaručených základních práv a svobod jiných; sem spadá*

především nezbytnost daná obecným zájmem na ochraně společnosti před trestnými činy a dále tím, aby takové činy byly zjištěny a potrestány. Přípustný je tedy pouze zásah do základního práva nebo svobody člověka ze strany státní moci, jestliže jde o zásah nezbytný ve výše uvedeném smyslu. K tomu, aby nebyly překročeny meze nezbytnosti, musí existovat systém adekvátních a dostatečných záruk skládající se z odpovídajících právních předpisů a účinné kontroly jejich dodržování. Tyto právní předpisy musí být přesné ve formulacích, aby daly občanům dostatečnou informaci o okolnostech a podmínkách, za kterých jsou státní orgány oprávněny k zásahu do soukromí; přesně musí být definovány i pravomoci udělené příslušným orgánům a způsob jejich provádění tak, aby byla jednotlivcům poskytnuta ochrana proti svévolnému zasahování... V případě, že tyto zásady nebudou ze strany státní moci respektovány jsou zásahy do uvedeného základního práva vyloučeny a dojde-li k nim, stávají se protiústavními.“

Stěžovatel je tedy přesvědčen, že Úřad, jakožto správní orgán nemůže být na základě § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. oprávněn bez svolení soutěžitele vstupovat do jeho sídla, resp. jiných kancelářských prostor, a provádět tam místní šetření, aniž by k tomu měl předchozí soudní povolení. Právě na základě rozhodovací praxe ESLP je třeba dle stěžovatele tato ustanovení zákona č. 143/2001 Sb. vykládat konformně s ústavním pořádkem ČR a tedy se závazky, které ČR vyplývají z mezinárodních smluv, konkrétně Úmluvy. Právní úprava upravující postavení a pravomoci vyšetřovacích orgánů musí totiž být v souladu s dalšími právními normami obsaženými v evropském, respektive českém právním řádu (především s normami vyšší právní síly jako je Úmluva). Česká republika, jakožto signatář Úmluvy má nezpochybnitelnou povinnost respektovat své mezinárodní závazky, tj. zajistit soulad národního práva s mezinárodními smlouvami, které jsou součástí jejího ústavního pořádku. V důsledku vydání rozhodnutí krajským soudem, který nezrušil správní rozhodnutí Úřadu, která jsou založena na protiprávním vstupu Úřadu do sídla stěžovatele a zásahu do jeho práva na soukromí bez předchozího souhlasu soudu, tak došlo ze strany krajského soudu k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 Listiny a čl. 6 Úmluvy.

Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud v souladu s čl. 95 odst. 2 Ústavy předložil věc Ústavnímu soudu ČR, neboť ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., které má být při řešení věci použito, je dle rozhodovací praxe ESLP v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s ustanovením čl. 8 Úmluvy.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále svou argumentaci zaměřil na tvrzenou nesprávnou aplikaci komunitárního práva krajským soudem.

Konkrétně zde stěžovatel považuje za flagrantní pochybení krajského soudu skutečnost, že se tento v rozsudku zcela v rozporu se základními právními principy vypořádal se vzájemnými vztahy mezi právními normami různých právních řádů a různé právní síly, v důsledku čehož dospěl ke zcela nesprávným právním závěrům.

V prvé řadě dle stěžovatele dospěl krajský soud k závěru ohledně ústavnosti právní úpravy obsažené v § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. a zákonitosti správních rozhodnutí žalobou napadených na základě své úvahy, že právní úprava obsažená v § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. odpovídá právní úpravě komunitární obsažené v Nařízení. Jak už bylo uvedeno shora, ke spáchání správního deliktu došlo před vstupem České republiky do Evropské unie, a proto nebylo možné ze strany soudu komunitární právní úpravu na daný případ aplikovat v neprospěch stěžovatele, neboť takový postup by byl v rozporu s čl. 40 odst. 6 Listiny.

Za druhé, krajský soud vyložil a aplikoval na daný případ sekundární prameny komunitárního práva (tj. Nařízení) způsobem, který je v rozporu s primárními prameny komunitárního práva, v daném případě v rozporu s čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii, podle

kterého se Evropská unie cítí zavázána Úmluvou a ctí základní lidská práva touto Úmluvou zaručená. Krajský soud totiž dospěl k závěru, že ani podle Nařízení není potřeba předchozího souhlasu vnitrostátního soudu se zásahem Evropské komise či národního soutěžního úřadu do práva na soukromí. Tento výklad krajského soudu však neodpovídá čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii, když naopak na základě čl. 20 odst. 7 Nařízení ve spojení právě s čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii je třeba dojít k závěru, že předchozí souhlas se zásahem do práva na soukromí šetřením dle Nařízení je dle čl. 8 Úmluvy v rámci vnitrostátních právních předpisů členských států EU, jako signatářů Úmluvy, dle rozhodovací praxe ESLP vždy vyžadován. Navíc stěžovatel musí upozornit na ustanovení čl. 20 odst. 3, 4 a 8 Nařízení, které stanoví na rozdíl od § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. alespoň minimální, i když dle ESLP nedostačující, soudní ochranu subjektů před zneužitím vyšetřovací pravomoci a svévolným zasahováním vyšetřujícího orgánu. K provedení šetření je totiž třeba, aby Komise vydala písemné rozhodnutí obsahující předmět a účel šetření, které může být předmětem plného přezkumu ESD a omezeného přezkumu národním soudem. I tuto zcela minimální soudní ochranu však zákon č. 143/2001 Sb. postrádá.

Dle stěžovatele je z výše uvedeného zřejmé, že pokud je příslušný členský stát signatářem Úmluvy a aplikuje normy upravující ochranu základních práv z ní vyplývajících, nehodlá (a ani nemůže) mu v tom komunitární právo v souladu s čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii jakýmkoli způsobem bránit. Se závěry, které ze znění Nařízení dovozuje krajský soud, proto stěžovatel zásadně nesouhlasí, jelikož vyšetřovací procedura upravená Nařízením nemůže při výkonu v jednotlivých státech fungovat sama o sobě, nýbrž musí být korigována v souladu s příslušnou vnitrostátní úpravou a Úmluvou jako její nedílnou součástí. Přestože je tedy Nařízení pro členské státy ES/EU právně závazné a mají tedy povinnost řídit se při provádění vyšetřovacích pravomocí Komise pravidly, která Nařízení stanoví (především čl. 20 a 21, Nařízení), je nutné dovodit, že v případě rozporu s jinými normami vyšší právní síly (což stricto sensu Úmluva dle Smlouvy o Evropské unii je) je třeba, aby byla veškerými možnými prostředky zajištěna jejich souladnost, a pokud to není možné, je třeba zdržet se jejich aplikace. Navíc v souladu s názorem Ústavního soudu je dle názoru stěžovatele nezbytné podrobit, i když v omezené míře, i komunitární právo přezkumu z pohledu jeho souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména v oblasti základních práv a svobod. Bylo by tedy možné, aby Ústavní soud přezkoumal soulad pravidel upravujících vyšetřovací pravomoc Komise (případně delegované na Úřad) i podle Nařízení z pohledu souladu s ústavními předpisy ČR. I z tohoto důvodu považuje stěžovatel postup krajského soudu, který nepředložil věc k posouzení Ústavního soudu, za nezákonný. Stěžovatel však opakovaně poukazuje na to, že předmětem sporu není porušení základního práva stěžovatele v důsledku postupu podle Nařízení, nýbrž postupem podle zákona č. 143/2001 Sb., který je zcela vnitrostátní normou, a to v době, kdy Česká republika nebyla členem Evropské unie.

Závěrem tohoto bodu stěžovatel podotkl, že řešení otázky případné změny zákona č. 143/2001 Sb. a souladnosti tohoto zákona s Úmluvou, nebude muset být nijak řešena před ESD (jelikož nebude, a ani nemůže být porušeno komunitární právo), pokud by však měla česká právní úprava nadále zůstat rozpornou s Úmluvou a pokud budou české soudy odmítat výklad Úmluvy dle ESLP, bude nezbytné se pro její konečné vyřešení obrátit na ESLP.

Další nesprávně posouzenou právní otázkou stěžovatel spatřuje v tom, že se krajský soud ve svém rozhodnutí opíral o rozhodovací praxi Evropského soudního dvora (ESD) z roku 1989 a odmítl zohlednit poslední rozhodovací praxi ESLP z roku 2002 (zejména Rozhodnutí Colas).

K výše tvrzenému stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že krajský soud své rozhodnutí postavil především na rozhodnutí ve věci Hoechst v. Komise, spojené případy č. 46/87 a 227/88

z roku 1989 (dále jen „Rozhodnutí Hoechst“), kde se ESD vyjádřil k otázce ochrany soukromí právnických osob tak, že dovozuje, že ochrana soukromí nemůže být rozšířena na obchodní prostory. V této souvislosti však stěžovatel považuje za nutné citovat i odst. 18 Rozhodnutí Hoechst, který přímo výslovně uvádí, že *„navíc je třeba upozornit na to, že neexistuje žádná judikatura Evropského soudu pro lidská práva v této otázce.“* Vzhledem k tomu, že komunitární právo není na daný případ aplikovatelné, a tudíž není relevantní ani judikatura ESD, na rozdíl od Úmluvy a judikatury ESLP, je pro stěžovatele zcela nepochopitelný postup krajského soudu v rozhodnutí, který uvedl, že musel zohlednit judikaturu ESD k této otázce (navíc z roku 1989), a to takovým způsobem, že jí dal přednost před judikaturou ESLP (z roku 2002), když krajský soud současně tvrdí, že Rozhodnutí Colas se *„nejvíce skutkově blíží projednávanému případu“*.

Dle názoru stěžovatele dokonce z výše uvedené citace vyplývá, že pokud by si byl ESD vědom relevantní judikatury ESLP, patrně by ji respektoval. Avšak vzhledem k době vydání jednotlivých rozhodnutí ESD ani nemohl Rozhodnutí Colas zohlednit. Stěžovateli tak zůstává zcela nepochopitelná ignorance krajského soudu v otázce časové posloupnosti vydávání jednotlivých relevantních rozhodnutí. Přestože zpočátku krajský soud vychází zcela správně z rozhodnutí ESLP ve věci Niemietz v. Německo ze dne 16. prosince 1991 a Chappell v. Spojené království ze dne 30. března 1989, snaží se následně bagatelizovat novější judikaturu týkající se této problematiky (tj. Rozhodnutí Colas z roku 2002), která logicky v důsledku vývoje chápání ochrany základních práv právnických osob obsahuje nejnovější výklad ochrany těchto základních práv, krajský soud se pak zcela nepochopitelně vrací k Rozhodnutí Hoechst (z roku 1989), které je již překonané. S ohledem na výše uvedené k nedostatku působnosti ESD k řešení otázek základních práv je tedy třeba zdůraznit, že namísto, aby krajský soud přihlédl k nejnovější judikatuře orgánu, v jehož působnosti je interpretace norem týkající se ochrany základních práv, které jsou závazné pro Českou republiku, odvolává se na již historické rozhodnutí orgánu, v jehož působnosti dotčena problematika vůbec není a který se k této otázce vyjádřil zcela okrajově, a to i z toho důvodu, že v době vydání Rozhodnutí Hoechst v této době neexistovala (Rozhodnutí Colas je z roku 2002) relevantní judikatura ESLP.

Přestože krajský soud připouští, že v souladu s Rozhodnutím Colas může být za určitých okolností poskytnuta ochrana soukromí podle čl. 8 Úmluvy i právnickým osobám, vzápětí uvádí, že to *„neznamená, že by tomu tak mělo být nutně i v (tomto) případě“*, a to i přesto, že ve stejném odstavci rozhodnutí výslovně připouští, že případ projednávaný ESLP a ukončený vydáním Rozhodnutí Colas se *„nejvíce skutkově blíží projednávanému případu“*. Bez relevantního významu ve vztahu k možnému omezení (resp. neposkytnutí) ochrany soukromí je potom vzápětí použita argumentace krajského soudu v tom směru, že Úřad provedl šetření pouze ve vztahu k podkladům obchodní povahy a v místech, kde osoby vykonávající činnost šetřeného soutěžitele nevyvíjejí jinou než pracovní činnost. Ochranu soukromí si totiž v souladu s Rozhodnutím Colas zaslouží právnícká osoba bez ohledu na tyto uvedené předpoklady. Zároveň je třeba poukázat na čistou účelovost tvrzení krajského soudu o bližší podobnosti skutkových okolností projednávaného případu k případu zakončeném Rozhodnutím Hoechst než k případu zakončeném Rozhodnutím Colas. V odůvodnění rozsudku krajský soud pro tento závěr neuvedl jediný argument, navíc se zcela opomněl vypořádat s tvrzeními stěžovatele uvedenými např. v žalobě o (až zarážející) podobnosti se skutkovými okolnostmi Rozhodnutí Colas.

Krajský soud totiž v rozsudku *„dospívá k závěru, že skutkové okolnosti právě projednávaného případu plně korespondují s okolnostmi, jež byly dány ve věci [...] Hoechst“*, z čehož dovozuje přednost aplikace závěrů vyplývajících z Rozhodnutí Hoechst před aplikací závěrů vyplývajících z Rozhodnutí Colas. Stěžovatel naproti tomu poukazuje na skutkovou a právní podobnost (ne-li

přímo shodnost) projednávaného případu a případu ukončeného vydáním Rozhodnutí Colas, a to především v následujících bodech:

- Oblast úpravy - právo hospodářské soutěže, konkrétně kartelové právo a jeho vztah k právu na soukromí právnických osob dle čl. 8 Úmluvy,
- Konkrétní přezkoumávaná činnost - výkon vyšetřovací pravomoci soutěžního správního úřadu při místním šetření tzv. „dawn raidu“,
- Subjekt, vůči němuž vyšetřování směřuje - právnická osoba soukromého práva (podnikatel, resp. soutěžitel),
- Existence (nedostatečné) právní úpravy, s níž je prováděné vyšetřování v souladu - v obou případech zákon (či nařízení) zdánlivě dostatečně upravuje rozsah vyšetřovací pravomoci (chybí předchozí přezkum orgánem soudního typu), přičemž vyšetřujícímu orgánu dává nadstandardně rozsáhlé pravomoci (vstupu do obchodních prostor, vyžádání si obchodních dokumentů apod.). Na tomto místě je třeba uvést, že ESLP výslovně poukazuje na nedostatečnost následného soudního přezkumu zákonnosti vyšetřování v rámci samotného řízení ve věci porušení soutěžního práva,
- Text právní úpravy, kdy francouzské nařízení (Ordinance 45-1484) z 30. června 1945 v čl. 15 stanovilo, že „*úředníci uvedení v čl. 6 [odst. (1) a (2)] mohou požadovat předložení a mohou se zmocnit jakýchkoli dokumentů.. které by mohly zjednodušit provedení jejich úkolu, bez ohledu na to, v čích rukou se předmětné dokumenty nacházejí...*“ Čl. 16 nařízení potom stanovil, že „*úředníci uvedení v čl. 6 mají neomezený přístup do obchodů, pokud tyto netvoří sídlo obchodníka, v kterémžto případě se vyšetřování může uskutečnit pouze v souladu s ustanovením odst. 5 a do skladů, kanceláří, souvisejících prostor a do prostor určených ke zpracování, výrobě, prodeji, distribuci nebo skladování a obecně do jakýchkoli prostor, přičemž v případě rezidenčních prostor musí být zachován soulad s odstavcem 5 tohoto článku...*“, obsahově odpovídá textu ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., který v době provedení ústního šetření stanovil, že „*V řízeních vedených Úřadem podle tohoto zákona jsou soutěžitelé povinni podrobit se šetření Úřadu. Pro účely těchto šetření je Úřad oprávněn vyžadovat od soutěžitelů, a pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, od orgánů veřejné správy podklady a informace potřebné pro svoji činnost a prověřovat jejich úplnost, pravdivost a správnost. K tomuto účelu jsou zaměstnanci Úřadu oprávněni vstupovat na pozemky, do všech objektů, místností a dopravních prostředků, které jsou místem prověřování, nabízet do obchodních knih a jiných obchodních záznamů, pořizovat si z nich výpisy a na místě požadovat ústní vysvětlení.*“

Na základě výše uvedeného má stěžovatel za prokázané, že je zcela nesprávný závěr krajského soudu o tom, že posuzovaný případ je podobný případu Hoechst a naopak je odlišný od Rozhodnutí Colas. Závěr krajského soudu obsažený v rozsudku o tom, že podmínky pro přiznání práva na soukromí právnickým osobám naplněné dle ESLP v případě Rozhodnutí Colas, nejsou v projednávaném případě dány, je jednak nesprávný a jednak zcela nepřezkoumatelný, neboť krajský soud neuvádí, které podmínky naplněné v Rozhodnutí Colas, nemá za naplněné ve vztahu ke stěžovateli.

Další nesprávně posouzenou právní otázkou je dle stěžovatele nedostatečnost následného soudního přezkumu „rozhodnutí“ Úřadu.

V této souvislosti stěžovatel uvádí, že krajský soud dospěl ke svému závěru ohledně dostatečnosti následného soudního přezkumu rozhodnutí Úřadu o uskutečnění místního šetření tzv. „dawn raidu“ a o jeho zásahu do práva stěžovatele na soukromí bez ohledu na skutečnost, že (i) žádné takové správní rozhodnutí Úřadu ohledně místního šetření tzv. „dawn raidu“,

kteří by podléhalo být následnému soudnímu přezkumu, v české právní úpravě vydáváno není, (ii) přezkum v rámci správního soudnictví přezkoumávajícího správní rozhodnutí o správních deliktech není možný, neboť zde zcela absentují, tak jako v daném případě, podmínky pro takový přezkum (zejména absence odůvodnění zásahu ze strany Úřadu, apod.), a konečně (iii) ESLP zcela výslovně v Rozhodnutí Colas uvedl, že následný soudní přezkum je z hlediska požadavku na přiměřenost a nezbytnost omezení vyplývajícího z čl. 8 odst. 2 Úmluvy zcela nedostačující (v podrobnostech viz výše). V této souvislosti je na základě rozhodovací praxe ESLP stěžovatel přesvědčen, že orgán moci výkonné by měl mít povinnost vysvětlovat soudu svůj zásah do ústavních práv před tím, než k němu dojde a měl by si zajistit k tomuto zásahu předem souhlas nezávislého orgánu moci soudní, nikoliv až poté, co z jeho strany dojde k zásahu do ústavních práv fyzických a právnických osob. Jenom tak bude zachován prvek nezbytnosti dle čl. 8 odst. 2 Úmluvy, nebo-li k zásahu do ústavních práv dojde skutečně jenom v případech, kdy je tento zásah i z hlediska nezávislého soudního orgánu skutečně nezbytný.

V kasační stížnosti stěžovatel dále namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu z důvodu nesrozumitelnosti, resp. nedostatku důvodů pro aprobaci tvrzení o porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. (z popsané skutkové podstaty nevyplývá porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb.).

Stěžovatel zásadně nesouhlasí s krajským soudem použitou interpretací provázanosti ustanovení § 21 odst. 4 a odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. (ve znění účinném do 1. 6. 2004). Stěžovatel poukazuje na znění zákona č. 143/2001 Sb. ve znění účinném v době, kdy došlo k jednání, o němž bylo rozhodováno. Ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. znělo: „*V řízeních vedených Úřadem podle tohoto zákona jsou soutěžitelé povinni podrobit se šetření Úřadu. Pro účely těchto šetření je Úřad oprávněn vyžadovat od soutěžitelů, a pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, od orgánů veřejné správy podklady a informace potřebné pro svoji činnost a prověřovat jejich úplnost, pravdivost a správnost. K tomuto účelu jsou zaměstnanci Úřadu oprávněni vstupovat na pozemky, do všech objektů, místností a dopravních prostředků, které jsou místem prověřování, nablížit do obchodních knih a jiných obchodních záznamů, pořizovat si z nich výpisy a na místě požadovat ústní vysvětlení.*“ Ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. potom znělo: „*Soutěžitelé jsou povinni poskytnout Úřadu na jeho vyžádání úplné, správné a pravdivé podklady a informace ve lhůtě jím stanovené a umožnit jejich prověření způsobem podle odstavce 4. Tato povinnost se vztahuje rovněž na orgány veřejné správy, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.*“

Dle názoru stěžovatele upravují tato dvě ustanovení v zákoně č. 143/2001 Sb. dva rozdílné instituty (jeden institut dohledu na místě a druhý institut dohledu tzv. na dálku) a nejde tedy o jeden institut, který by byl dle krajského soudu upravený ve dvou ustanoveních, a který by bylo třeba „vykládat kontextuálně“ v tom smyslu, že porušením jednoho ustanovení se účastník řízení dopouští automaticky i porušení ustanovení druhého, jak uzavírá krajský soud, čímž podporuje argumentaci uvedenou v napadených správních rozhodnutích. Naopak je zřejmé, že uvedená ustanovení upravují dva různé instituty. Ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. upravuje institut tzv. „dawn raidu“ tedy místní šetření na místě u soutěžitele, přičemž ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. upravuje institut vyžádání podkladů a informací ve stanovené lhůtě, tedy šetření na dálku v sídle Úřadu na základě od soutěžitele poskytnutých podkladů. Tyto dva instituty se přitom od sebe navzájem zásadním způsobem odlišují. Při tzv. „dawn raidu“ podle ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. soutěžitel netuší, že je Úřadem podezírán z protisoutěžní činnosti, resp. že po něm Úřad bude požadovat nějaké informace, či podklady. Prvek překvapení je základním předpokladem pro fungování tohoto institutu. Pracovníci Úřadu se tedy při „dawn raidu“ vydají přímo do místa prověřování (sídla/provozovny soutěžitele apod.) a zde zjišťují, zda k protisoutěžnímu jednání, z něhož je soutěžitel podezírán došlo, přičemž prověřují jak samotnou existenci, tak obsah předem blíže nespécifikovaných dokumentů, o jejichž existenci a obsahu před tím neměli jednoznačnou

znalost. Naopak v případě vyžádání dokumentů podle ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. Úřad vyzve soutěžitele (pravidelně způsobem umožňujícím dálkovou komunikaci) k předložení konkrétně specifikovaných dokumentů, o jejichž existenci ví a které je schopen dostatečně identifikovat. K tomuto předložení přitom určí soutěžiteli lhůtu. V případě, že je Úřad přesvědčen o tom, že mu nebyly poskytnuty veškeré dokumenty, které si postupem podle ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. vyžádal, může tuto skutečnost prověřit způsobem podle ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., v tomto případě však již moment překvapení chybí a toto prověření proto nelze zaměňovat za tzv. „dawn raid“.

Vzhledem k tomu, že k údajnému porušení zákona č. 143/2001 Sb., za něž byla stěžovateli uložena pořádková pokuta došlo v rámci tzv. „dawn raidu“, tedy při použití vyšetřovacího postupu podle ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., nikoli tedy tím, že by pracovníkům Úřadu nebyly na předchozí vyžádání poskytnuty ve stanovené lhůtě vyžádané dokumenty, když žádná lhůta nebyla ze strany Úřadu poskytnuta (což by samozřejmě představovalo porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb.), není možné, aby došlo právě k porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. Proto stěžovatel považuje za neúnosné, aby bylo jedno jeho jednání posuzováno jakožto porušování dvou právních norem, když, přestože se v dané věci skutkově nedopustil pořádkového deliktu ani ve vztahu k jednomu z těchto ustanovení (jak vyplývá z argumentace výše), ve vztahu k jednomu z nich se v dané situaci logicky ani pořádkového deliktu dopustit nemohl.

Podle názoru stěžovatele tedy z uvedeného vyplývá zjevná nesrozumitelnost, resp. nedostatek důvodů pro aprobaci tvrzení o porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb., v důsledku čehož je rozhodnutí nepřezkoumatelným, čímž došlo k naplnění důvodů pro kasační stížnost uvedených v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Další kasační námitka se týká nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu pro nedostatek důvodů ohledně otázky práva na ochranu listovního tajemství.

K nyní tvrzené námitce stěžovatel v kasační stížnosti konkrétně uvádí, že jedinou argumentací krajského soudu k otázce charakteru dokumentů, které mohou být předmětem místního šetření, je argumentace směřující k podpoře toho, že v rámci této pravomoci je Úřad oprávněn shromažďovat dokumenty nejen v podobě tištěné, nýbrž i v podobě elektronické. Stěžovatel poukazuje na to, že uvedený závěr nikdy v rámci celého správního a následně soudního řízení nijak nerozporoval.

Krajský soud se však dle stěžovatele v odůvodnění rozhodnutí s jeho argumentací týkající se charakteru dokumentů, na které se vztahuje prolomení základního práva na ochranu listovního tajemství garantovaného ústavním pořádkem ČR, nijak nevypořádal. Stěžovatel sice zcela souhlasí se závěrem, že tato ochrana je v souladu s českým právním řádem prolomena zákonem č. 143/2001 Sb. ve vztahu k obchodním knihám a jiným obchodním záznamům, postrádá však jakékoli zákonné zdůvodnění rozšíření tohoto prolomení ochrany ve vztahu k jiným, a to především soukromým písemnostem a záznamům, ať již samotného soutěžitele či dokonce třetích osob (tj. jeho zaměstnanců). V podrobnostech k nutnosti rozlišování mezi jednotlivými druhy dokumentů pak stěžovatel odkazuje na žalobu a repliku k vyjádření žalovaného, se kterými se soud v rozhodnutí opomněl řádně vypořádat. V absenci jakéhokoli zdůvodnění rozšíření vyšetřovací pravomoci Úřadu nad rámec obchodních knih a jiných obchodních záznamů potom stěžovatel spatřuje důvod pro podání kasační stížnosti pro nepřezkoumatelnost z nedostatku důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Kasační námitky vztahující se k průběhu šetření:

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel spatřuje také s ohledem na argumentaci krajského soudu ohledně otázky subjektů, vůči nimž může Úřad vyšetřovací pravomoc vykonávat v průběhu šetření.

Stěžovatel uvádí, že krajský soud se otázkou okruhu subjektů, na které se vztahuje oprávnění Úřadu provádět šetření a vyžadovat si dokumenty zabýval v rozhodnutí pouze marginálně, což považuje za zcela nedostatečné a vzhledem k jeho poměrně obsáhlé argumentaci k tomuto problému obsažené v žalobě a replice dokonce za způsobující nepřezkoumatelnost rozsudku. Krajský soud totiž argumentuje především v tom smyslu, že není relevantní, zda vyšetřování probíhá u soutěžitele, který je účastníkem řízení. Odhlédnuto od toho, že taková argumentace je zcela nadbytečná, když uvedený závěr nebyl předmětem sporu a nebylo jej třeba v rámci soudního přezkumu napadených rozhodnutí řešit, nutno podotknout, že velmi dobře ilustruje nelogičnost závěrů krajského soudu i ve vztahu k otázce provázanosti ustanovení § 21 odst. 4 a odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. (viz výše). Úřad má nepochybně vyšetřovací pravomoc vůči všem soutěžitelům, bez ohledu na to, zda jsou či nikoli účastníky řízení. S tímto závěrem krajského soudu stěžovatel souhlasí bez ohledu na jeho irelevantnost ve vztahu k předmětnému sporu.

Námítky stěžovatele proti napadeným rozhodnutím však zdaleka nesměřovaly k otázce účastenství v řízení, nýbrž k otázce určení rozsahu okruhu povinných subjektů, když proti sobě stavěl nikoli subjekty soutěžitele - účastníka řízení a soutěžitele - neúčastníka řízení, nýbrž subjekty, jež mohou být vůbec soutěžiteli ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. a subjekty, jež soutěžiteli ve smyslu tohoto ustanovení nejsou, tedy konkrétně o osoby pana J. a K. Tuto otázku však krajský soud řešil pouze okrajově odkazem na údajnou „spekulaci“ stěžovatele o možnosti osob vystupovat v různých případech jakožto představitel právnické osoby a nebo jako fyzická (soukromá) osoba. Podrobná argumentace stěžovatele vedoucí k závěru, že vstupem do zaměstnání (resp. přijetím funkce v právnické osobě) nezanikají osobnostní práva fyzické osoby, případně argumentace v tom smyslu, že i na pracovišti může být za některých okolností fyzická osoba nucena jednat svým jménem a nikoli jménem právnické osoby, s níž má uzavřen pracovní poměr, zůstala pak soudem zcela opomenuta (stěžovatel považuje za nadbytečné tuto argumentaci opakovat, odkazuje proto zcela na žalobu a repliku k vyjádření žalovaného obsažené ve spise), když krajský soud, aniž by se zabýval právním hodnocením argumentů stěžovatele, poukazuje na údajné faktické ztížení postavení správního orgánu v průběhu vyšetřování v případě, kdy by byl nucen akceptovat právní závěry plynoucí ze základních norem českého právního řádu (jako např. občanský či obchodní zákoník).

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel dále spatřuje i v tom, že se krajský soud v rámci přezkoumávaného rozhodnutí s charakterem předmětných dokumentů, tj. zda je považuje za soukromé či nikoliv, vůbec nevypořádal, resp. neuvedl, jaký vliv tato skutečnost má na zákonnost žalobou napadených správních rozhodnutí.

V návaznosti na výše uvedené k otázce subjektů, které jsou povinny podrobit se vyšetřovací pravomocí Úřadu, stěžovatel dále uvádí, že též zásadně nesouhlasí s tvrzením krajského soudu v tom smyslu, že je „*důvodné předpokládat, že dokumenty v těchto prostorách se nacházející mají charakter dokumentů obchodní povahy, nenásvědčují-li okolnosti opakem*“, resp. s tímto tvrzením by bylo možno souhlasit, pokud by zde krajský soud přesně vymezil, jaké mohou tyto okolnosti být. Dle názoru stěžovatele je totiž třeba za takové okolnosti považovat např. též tvrzení fyzických osob (držitelů dokumentů), že dotčené dokumenty nejsou obchodní, nýbrž soukromé povahy. Krajský soud se dále ztotožňuje s Úřadem v otázce možnosti posouzení charakteru těchto dokumentů, když si dle jeho závěru „*nelze představit jiný postup, než že jejich*

charakter bude přinejmenším prima facie pracovníky provádějícími šetření posouzen, a to v daném případě typicky podle předmětu (označení, názvu, pojmenování,) příslušné zprávy v elektronické podobě.“ Tento závěr dle stěžovatele přímo nevyplývá ze žádné platné a účinné právní normy a jeho přijetí by tak hrubě odporovalo zásadě, že státní orgány mohou činit pouze to, co je jim zákonem výslovně dovoleno. Tento závěr potvrzuje závěry výše uvedené k protiústavnosti ustanovení zákona č. 143/2001 Sb. týkajících se provádění místního šetření bez předchozího povolení soudu.

Dále stěžovatel rozporuje též závěr krajského soudu v otázce subjektu, který je oprávněn posoudit charakter dokumentů. Přestože v rozhodnutí ESD č. 155/79 AM & S Europe Ltd. v. Commission (dále jen „Rozhodnutí AMS“) je taková pravomoc dána Komisi, nelze dle názoru stěžovatele závěry vyplývající z tohoto rozhodnutí aplikovat na místní šetření vedená Úřadem před vstupem České republiky do Evropské unie. Ve vztahu k této otázce stěžovatel naopak odkazuje na konstantní judikaturu Ústavního soudu ČR, z níž vyplývá, že předmětem listovního tajemství jsou i informace o odesílateli či předmětu zprávy. I zpřístupněním pouze této části soukromé korespondence zaměstnanců stěžovatele by došlo k zásahu do jejich práva na soukromí, a to navíc v rozporu se zákonem, neboť zákon č. 143/2001 Sb. umožňuje přístup pouze k obchodním záznamům a obchodním knihám soutěžitelů, a nikoliv soukromé korespondenci. Z tohoto důvodu jsou dle názoru stěžovatele závěry krajského soudu opírající se o Rozhodnutí AMS v rozporu s právním řádem České republiky a rozhodovací praxí Ústavního soudu ČR.

Další kasační námitkou stěžovatele je tvrzené nesprávné posouzení právní otázky jednoty skutku.

Stěžovatel zde napadá závěr krajského soudu týkající se věcné jednoty údajného deliktu stěžovatele. Bez ohledu na to, že dle stěžovatele postupovali jeho zaměstnanci při prováděném šetření zcela v souladu s právním řádem České republiky, považuje za nutné vyjádřit se k popisu skutkového stavu deliktu, který je mu přičítán. Zásadně totiž nesouhlasí se závěrem, že odlišné jednání (neumožnění nahlédnout do soukromé korespondence a svépomoc ve vztahu k soukromé poště neoprávněně zajištěné Úřadem) odlišných fyzických osob (p. J. a p. K.) bylo jedním protisoutěžním jednáním (tedy jedním skutkem) stěžovatele, jak nesprávně dovodil Úřad a následně i krajský soud. Rovněž stěžovatel nesouhlasí s tím, že v rámci jeho jednoho údajného skutku je třeba hodnotit zvláště, jakožto dvě jednání bránící výkonu vyšetřovací pravomoci pracovníků Úřadu postup pana J., který znemožnil pracovníkům Úřadu přístup k některým částem elektronické pošty (když tuto část prohlásil za soukromou) a následně odnesl notebook, v němž byla tato pošta uložena. Zde stěžovatel poukazuje na logickou nesmyslnost závěrů krajského soudu, když odnesením notebooku a) nebyl nijak ztížen přístup pracovníků Úřadu k soukromé emailové poště pana J., jelikož tento již předtím zamezil přístupu těchto pracovníků k dokumentům, které označil za soukromé (pracovníkům Úřadu by tedy nebylo právě s odkazem na ochranu soukromí umožněno nahlédnout do uvedené pošty bez ohledu na to, kde se notebook nacházel) a následně b) odnesením notebooku nemohla být jakkoli snížena možnost pracovníků Úřadu prověřit dokumenty jiné než soukromé povahy, jelikož k těmto již předtím pan J. umožnil pracovníkům Úřadu přístup a příp. bylo možno je opětovně prověřit způsobem uvedeným výše. Podle stěžovatele není tedy žádný důvod a naopak by to bylo v rozporu se zásadou *ne bis in idem*, proč by měl být odjezd pana J. se služebním notebookem hodnocen jako znemožnění prověřování obchodních knih a jiných obchodních záznamů (což se minimálně v případě správního uvážení vztahujícím se k výši pokuty stalo).

Nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel spatřuje i v ignorování argumentu ohledně dobré víry v oprávněnost jeho postupu, která dle stěžovatele vylučuje zaviněnou formu úmyslu (otázka úmyslu).

Stěžovatel v kasační stížnosti rozvádí, že pokud krajský soud dospěl v rozporu s jednotnou právní teorií v oblasti trestního i správního trestání k závěru, že úmysl je ve vztahu ke správnímu deliktu možné u právnických osob zkoumat, potom měl zrušit žalobou napadená správní rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, neboť se v nich v žádném případě nepodává ve vztahu k jakým konkrétním fyzickým osobám jednajícím za právnickou osobu stěžovatele a vytvářejícím za něj vůli způsobitou naplnit subjektivní stránku správního deliktu, došlo k naplnění této subjektivní stránky ve formě úmyslu a jakými důkazy byla v řízení tato skutečnost prokázána. Stěžovatel by chtěl v této souvislosti zopakovat, že se on i jeho zaměstnanci v průběhu vyšetřování řídil závěry, které dovodil z (v té době aktuálního) Rozhodnutí Colas, které bylo též hojně citováno i v odborné literatuře, včetně učebnic práva. Stěžovatel má proto za prokázáno dobrou víru v oprávněnost svého postupu, která dle jeho názoru zcela nutně vylučuje zavinění formou úmyslu. Jak již opakovaně stěžovatel uváděl v průběhu jak správního, tak i soudního řízení, byl přesvědčen o tom, že jedná v souladu s právem, což vylučuje závěr, že by jeho úmyslem bylo porušit zákon č. 143/2001 Sb. Jelikož krajský soud tento argument stěžovatele zcela ignoroval a potvrdil závěry správních orgánů o úmyslném porušení zákona č. 143/2001 Sb., je i v tomto směru třeba rozsudek považovat za nezákonný a nepřezkoumatelný.

Kasační námitky vztahující se k procesním otázkám správního řízení:

Další kasační námitka stěžovatele se týká také procesních otázek správního řízení a spočívá opět v tvrzeném nesprávném právním posouzení krajským soudem, nyní konkrétně otázky seznámení se s konceptem výrokové části a odůvodnění správního rozhodnutí v rámci možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

Stěžovatel v kasační stížnosti brojí proti argumentaci krajského soudu věnující se procesním vadám řízení. Použitím právního logického argumentu ad *minor* a *maius* je dle názoru stěžovatele nutno dovodit, že pokud zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) upravuje pro případ řízení s velkým počtem účastníků institut seznámení s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí, nelze připustit, aby v rámci řádného seznámení s podklady rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu byla tato část podkladů rozhodnutí, s níž mají být účastníci řízení seznámeni, opomenuta. Pokud má totiž ustanovení § 144 odst. 3 správního řádu institut seznámení s podklady rozhodnutí zjednodušovat a obsahuje přitom zmínku o konceptu výrokové části a odůvodnění rozhodnutí, nelze v případě řádného (nezjednodušeného) seznámení s podklady rozhodnutí tuto část podkladů vynechat. Z takového postupu by plynulo, že někteří účastníci řízení (pokud je jich velký počet) budou výrazně zvýhodněni oproti běžným účastníkům řízení. Na této argumentaci nemůže nic změnit ani odkaz na judikaturu k původnímu správnímu řádu, který institut s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí vůbec neznal (a judikatura se tedy k jeho obsahu nemohla relevantně vyjadřovat), ani na samozřejmost právní nezávaznosti takového dokumentu pro správní orgán (když právní závaznost nepodmiňuje existenci tohoto institutu) s odkazem na rozsáhlou judikaturu. Institut seznámení s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí totiž funguje i bez právní závaznosti a nic nebrání správnímu orgánu jeho obsah v průběhu správního řízení změnit. V takovém případě je ovšem nutno dovodit povinnost správního orgánu seznámit účastníky řízení s novým zněním konceptu výrokové části a odůvodnění rozhodnutí před vydáním správního rozhodnutí. V opačném případě by opět došlo k porušení procesních práv účastníků řízení, tak jako tomu bylo v daném případě, když se stěžovatel nemohl vyjádřit k podkladům rozhodnutí, a navrhnout jejich doplnění, když mu tyto podklady nebyly sděleny a žalovaný tak nezjistil úplně a správně skutkový stav věci.

Další kasační námitkou stěžovatel brojí také proti nesprávnému závěru krajského soudu ohledně nedostatečného napadání protokolace.

Stěžovatel se konkrétně nemůže ztotožnit se závěrem krajského soudu, který „nemůže nechat bez povšimnutí, že v období od skončení místního šetření až do vydání prvního prvostupňového rozhodnutí o uložení pokuty, tj. v období od 19. 11. 2003 do 30. 12. 2003, neučinil žalobce jediné podání, jímž by skutečnosti zachycené v protokolu zpochybňoval či uváděl na pravou míru.“ Stěžovatel předně považuje za nutné uvést, že až do okamžiku vydání (později zrušeného) prvního prvoinstančního rozhodnutí dne 30. 12. 2003 mu nebylo zřejmé, že z obsahu protokolu bude správní orgán vycházet při rozhodování o uložení a případné výši pokuty, a to především z toho důvodu, že již při místním šetření stěžovatel uvedl, že jej nepodepíše, neboť s jeho obsahem nesouhlasí, když neodpovídá skutečnému průběhu šetření. Tato skutečnost a námitka stěžovatele byla v protokole zaznamenána. To, že i přes zjevné nedostatky tohoto protokolu byl tento použit jako podklad pro vydání rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty, je nutné považovat za zcela nezákonné. Následně pak v průběhu celého správního řízení (vzhledem ke zrušení rozhodnutí č. j. S 233A/03-7786/03-ORP a R 3/2004 tedy vlastně zcela od začátku řízení), stěžovatel napadal jak samotný průběh jednání, tak i věrohodnost záznamu tohoto průběhu. Dle názoru stěžovatele není možné ze skutečnosti, že v době, kdy považoval samotný protokol z formálních důvodů za nicotný (a nevěděl tedy, zda pro něj budou z existence uvedeného protokolu vyplývat nějaké důsledky), vedle výslovné námitky obsažené v protokole, nebrojil ještě do doby vydání správního rozhodnutí proti protokolaci z místního šetření (a to v období 40 dnů následujících po provedení neoprávněného místního šetření), vyvozovat jakékoli důsledky mající negativní dopad do právní sféry stěžovatele.

Z výše uvedených důvodů se tedy stěžovatel domáhá toho, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele ze dne 15. 1. 2008 uvedl, že považuje za nezbytné vyjádřit se k identifikaci účastníků řízení tak, jak byla provedena krajským soudem. Krajský soud ve svém rozhodnutí jako žalovaného a účastníka řízení označil předsedu Úřadu, a nikoli Úřad. Podle § 69 s. ř. s. je v řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu (část třetí hlava druhá díl první s. ř. s.) žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni. Dle žalovaného z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v dané věci je třeba rozlišovat dvě skutečnosti: 1. proti jakému úkonu je žaloba podávána a 2. kdo je účastníkem řízení. Je nepochybné, že rozhodnutí, které bylo žalobou napadeno, je rozhodnutí předsedy Úřadu. Tato skutečnost však procesní subjektivitu předsedy Úřadu nezakládá. Předseda Úřadu není samostatným orgánem Úřadu, nýbrž pouze jeho funkční složkou sloužící mimo jiné k tomu, aby v případě rozhodnutí Úřadu, jako ústředního orgánu státní správy, bylo možno věc přezkoumat způsobem obdobným, jako se tomu děje v případě odvolání proti rozhodnutí orgánů státní správy, jež ústředními orgány nejsou, tj. mají nad sebou v hierarchii správních orgánů nadřízený orgán, který je o podaných odvoláních oprávněn rozhodovat. Žalovaným tak i v případě druhostupňového rozhodnutí zůstává orgán, který o věci rozhodoval již ve stupni prvním, tj. Úřad (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 57/2005 - 64 ze dne 25. 8. 2006, rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 50/2003 - 61 ze dne 27. 1. 2005). S odkazem na uvedené argumenty pak žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti za žalovaného označil Úřad. Pro případ, že by Nejvyšší správní soud i přes výše uvedené měl za to, že žalovaným je předseda Úřadu, žalovaný žádá, aby jeho vyjádření bylo považováno za vyjádření předsedy Úřadu.

K argumentaci a závěrům stěžovatele uvedeným v kasační stížnosti, že krajský soud v rámci svého rozhodnutí především dospěl k nesprávnému právnímu posouzení věci,

když (i) věc nepředložil v rozporu s čl. 95 Ústavy Ústavnímu soudu České republiky a své závěry založil na nesprávné, resp. neaplikovatelné a rozporuplné komunitární právní úpravě (jak rozhodnutí ESD, tak sekundárních právních norem Společenství) a naopak ve věci neaplikoval příslušnou judikaturu ESLP, přičemž v této souvislosti poukazuje na Rozhodnutí Colas, žalovaný ve svém vyjádření uvádí následující:

Správní delikt vytýkaný stěžovateli byl spáchán před přistoupením České republiky k Evropské unii. V čl. 2 Aktu o přistoupení, který je nedílnou přílohou Smlouvy o přistoupení (č. 44/2004 Sb. m. s.), je stanovena základní zásada, že dnem přistoupení se ustanovení původních smluv a aktů přijatých na jejich základě před přistoupením stávají závaznými pro nové členské státy a budou prováděna podle podmínek stanovených Aktem o přistoupení. Argumentuje-li pak krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí právem Evropských společenství (tedy pro dobu před přistoupením České republiky k Evropské unii), činí tak výjimečně a pouze v rámci výkladového vodítka při výkladu právního předpisu (zde zákona č. 143/2001 Sb.) - tedy při interpretaci a nikoliv aplikaci práva, jak nesprávně uvádí stěžovatel - přijatého ke splnění závazku České republiky harmonizovat své právo s právem Evropských společenství dle čl. 69 a násl. Evropské dohody o přidružení (č. 7/1995 Sb.). Postup krajského soudu je dle žalovaného v tomto ohledu nepochybně správný, když odpovídá zásadě, která našla svůj výraz opakovaně v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. č. 741/2006 Sb. NSS, č. 1097/2007 Sb. NSS).

Žalovaný nad rámec výše uvedeného, k námitce stěžovatele týkající se nesprávné „aplikace“ komunitárního práva krajským soudem dodává, že ESD ve své rozhodovací činnosti (a to ani po vydání Rozhodnutí Colas) nikdy nezpochybnil provádění šetření na místě (ve vztahu k tvrzení stěžovatele ohledně domnělého rozporu Smlouvy o Evropské unii a Nařízení Rady č. 1/2003), když nadto odborná literatura uvádí, že provádění šetření na místě Evropskou komisí není v rozporu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť Evropská komise jedná pod efektivní soudní kontrolou.

Stejně tak žalovaný společně s krajským soudem nesdílí jednostranné kategorické závěry, které z Rozhodnutí Colas dovozuje stěžovatel, když toto samotné rozhodnutí v odst. 42 a dále např. rozhodnutí ESD C-94/00 Roquette Frères, (2002) ECR I-9011, které se obecně v odst. 29 odvolává na judikatorní praxi ESLP po rozhodnutí ESD 46/87 a 227/88 Hoechst v. Komise, (1989) ECR 2859 a konkrétně také zmiňuje právě Rozhodnutí Colas, přiznává u obchodních prostor nižší stupeň ochrany než u prostor neobchodních, resp. konstatuje, že právo na zásah (do práva na soukromí - pozn. žalovaného) založený v čl. 8 odst. 2 Úmluvy může být dalekosáhlejší, pokud se jedná o profesní nebo obchodní činnosti nebo prostory než v případě opačném. I kdyby však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ve věci měly být aplikovány závěry Rozhodnutí Colas, je žalovaný přesvědčen o tom, že podmínky možného omezení práva na soukromí plynoucí z čl. 8 odst. 2 Úmluvy byly naplněny, neboť bylo v souladu se zákonem (č. 143/2001 Sb.), z důvodu veřejného zájmu (zde ekonomického blahobytu země a prevence ve smyslu odst. 44 Rozhodnutí Colas) a nezbytné. Ve vztahu k prvku nezbytnosti žalovaný dodává, že v českém právním řádu existují dostatečné právní záruky před zneužitím oprávnění žalovaného uvedených v § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. a týkajících se obchodních prostor, a sice cestou následného přezkumu ve správním soudnictví. Žalovaný proto uzavírá, že ve shodě s krajským soudem považuje úpravou obsaženou v § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. za naprosto dostatečnou, nijak neobvyklou v porovnání s jinými členskými státy EU a konečně též souladnou s ústavním pořádkem České republiky.

Žalovaný ve svém vyjádření taktéž pokládá za nesprávný názor stěžovatele, že z popsané skutkové podstaty nevyplývá porušení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb., resp., že je nezbytné

oddělovat fázi vyžadování podkladů od fáze jejich prověřování, když žalovaný plně přisvědčuje krajskému soudu, který dovedl, že na oprávnění podávaná z § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. je třeba nahlížet kontextuálně.

Ohledně kasační námitky stěžovatele, že se krajský soud nevypořádal s porušením ochrany listovního tajemství k jiným dokumentům než obchodním knihám a jiným obchodním záznamům, žalovaný zastává názor, že tato námitka bezprostředně souvisí s hodnocením povahy dokumentů (obchodní záznamy či nikoliv) a má za to, že se s ní krajský soud ve svém rozhodnutí vypořádal dostatečně přesvědčivě.

Žalovaný se shoduje se závěry krajského soudu i ohledně námitek stěžovatele směřujících k samotnému průběhu šetření prováděného žalovaným (nedostatečné vypořádání se s otázkou subjektů, vůči nimž je žalovaný oprávněn vykonávat svou vyšetřovací pravomoc, s možností posouzení charakteru kontrolovaných dokumentů, s jednotou skutku a formou zavinění), neboť v opačném případě (prezentovaném stěžovatelem) by byl popřen samotný smysl místního šetření tak, jak je vlastní nejen českému, ale i komunitárnímu soutěžnímu právu.

Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na rozhodnutí Soudu prvního stupně ve věci T-66/99 *Minoan Lines SA v Komise*, E2003] ECR 11-5515, v jehož odst. 49 konstatoval, že ve všech právních systémech členských států musí mít každý zásah veřejného orgánu do sféry soukromých činností jakékoliv osoby, ať fyzické či právnické, zákonný základ a být ospravedlněn důvody stanovenými právem a následně, že tyto systémy poskytují, třebaže v rozličných podobách, ochranu proti svévolnému nebo nepřiměřenému zásahu. Odvolání proti rozhodnutí bylo zamítnuto (C-121/04 P *Minoan Lines SA v Komise* - nepublikováno).

V závěru svého vyjádření se žalovaný plně ztotožňuje s názorem krajského soudu, že stěžovateli nesvědčí právo být (v rámci poskytnutí možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí) před vydáním rozhodnutí seznámen s konceptem rozhodnutí. Ve vztahu k procesní pasivitě stěžovatele týkající se nedostatečného napadení protokolace se žalovaný omezuje na uvedení římskoprávní zásady *vigilantibus iura scripta sunt*.

Žalovaný shrnuje, že mu nezbývá než přisvědčit závěrům krajského soudu, který se dle jeho názoru se všemi vznesenými námitkami stěžovatele vypořádal srozumitelně a své závěry také dostatečně odůvodnil.

Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Na vyjádření žalovaného stěžovatel reagoval replikou, kde k otázce označení účastníka řízení uvedl, že je paradoxní, že účastník řízení shledává rozsudek krajského soudu správný, když současně tvrdí, že krajský soud v řízení a při vydávání rozsudku postupoval procesně nesprávně, neboť označoval jako účastníka řízení na straně žalovaného nesprávnou osobu.

Ohledně nesprávného posouzení právní otázky soudem ve vztahu k ústavnosti § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. stěžovatel vzhledem k tomu, že považuje Rozhodnutí Colas za stěžejní, opětovně shrnuje skutkové okolnosti tohoto případu, jakož i relevantní závěry ESLP učiněné na jejich podkladě.

Ve své replice stěžovatel také zdůrazňuje podobnost, ne-li totožnost skutkových okolností případu Colas se skutkovými okolnostmi šetření prováděného v prostorách stěžovatele.

Závěry vyslovené v Rozhodnutí Colas nelze dle stěžovatele považovat za ojedinělé v soudní praxi ESLP, neboť se tento soud o ně opřel i v dalších rozhodnutích (např. aktuální rozhodnutí ve věci Wiesner a BIOS Beteiligungen GmbH. v. Rakousko, ve kterém ESLP k podmínkám aplikace čl. 8 odst. 2 Úmluvy uvedl následující: „*V podobných případech soud zkoumal, zda vnitrostátní právo a praxe poskytovaly dostatečné a efektivní záruky proti zneužití a proti svévoli (viz např. Societé Colas Est a další ...). Pro posouzení této otázky se zvažují zejména, zda byla problémka provedena na základě příkazu vydaného soudcem a zda byla založena na důvodném podezření, zda byl rozumně vymezen rozsah příkazu*“.

Stěžovatel v replice uvádí, že pokud nelze konstatovat pozitivní naplnění těchto soudem formulovaných podmínek, tak jako v případě stěžovatele, kdy místní šetření prováděné Úřadem nebylo provedeno na základě předchozího soudního příkazu a kdy důvodnost podezření a rozumnost vymezení rozsahu příkazu vůbec nebyla zkoumána, nelze logicky ani hovořit o naplnění podmínek pro zásah do práva na soukromý život, obydlí a korespondenci ve smyslu čl. 8 odst. 2 Úmluvy.

Na povinnosti České republiky jakožto signatářské strany Úmluvy respektovat a aplikovat čl. 8 Úmluvy, a to tak, jak je tato interpretována ESLP, nemohl dle stěžovatele nic změnit způsob interpretace uvedeného ustanovení Úmluvy jakýmkoliv jiným subjektem, který není signatářem Úmluvy a jehož právní závěry nebyla Česká republika povinna respektovat (rozhodnutí ESD ve věci Hoechst AG v. Komise).

Argumentaci žalovaného a krajského soudu uvedeným rozhodnutím ESD je dle stěžovatele třeba odmítnout jako nesprávnou i z hlediska novější judikatury ESD, a to rozhodnutí ve věci Roquette Freres SA v. Komise, ve kterém ESD uvedl následující:

„27. ... v bodu 19 rozhodnutí ve věci Hoechst soud uznal, že potřeba ochrany proti svévolnému a neúměrnému vměšování veřejných orgánů do sféry soukromých aktivit jakékoliv osoby, ať již fyzické či právnické, konstituuje obecný princip komunitárního práva.

29. Pro účely stanovení rozsahu uvedeného principu ve vztahu k ochraně obchodních prostor je nutné přiblížit k judikatuře ESLP vydané po přijetí rozhodnutí ve věci Hoechst. Dle této soudní praxe je...možné rozšířit domovní ochranu poskytovanou čl. 8 Úmluvy za určitých okolností i na tyto místnosti (viz. zejména rozhodnutí ze dne 16. 4. 2002 ve věci Colas Est a jiní v. Francie...)“.

Ve své replice k vyjádření žalovaného stěžovatel dále argumentuje také právní teorií, když odkazuje na článek „*Šetření na místě, aneb může se právnická osoba dovolávat práva na ochranu obydlí?*“, ve kterém autor uvádí, že úvaha, na základě které dospěl krajský soud ke svým závěrům není „*dostatečná, resp. nepokrývá všechny otázky, se kterými je třeba se vypořádat, zejména v konfrontaci s názorem ESLP, že „ačkoliv rozsah úkonů, které byly provedeny (-), aby se předešlo zatajení důkazů o protisoutěžních praktikách, ospravedlňuje napadený zásah do práv žalující společnosti na ochranu jejich prostor, příslušná legislativa měla nicméně zajistit odpovídající a účinné záruky proti jejich zneužití*“, tak tomu, ale podle ESLP v případě Colas Est nebylo, neboť vyšetřující orgány měly velmi rozsáhlá oprávnění i výlučnou pravomoc rozhodnout o vhodnosti i rozsahu šetření, to vše za situace, kdy takové šetření nebylo předem autorizováno soudem a kdy v jeho průběhu nebyl přítomen žádný vyšší policejní důstojník“.

Autor článku M. Petr z uvedeného dle stěžovatele dovozuje, že „*vzhledem k tomu, že v České republice je to výhradně Úřad, který určuje nezbytnost i podmínky šetření (nadto bez vydávání samostatně přezkoumatelného rozhodnutí, jak je tomu v případě Komise), a to bez jakékoliv ingerence soudu, a že šetření probíhá bez účasti policie nebo obdobných orgánů, bylo ... namísto se zabývat podrobně odlišnostmi, které krajský soud spatřuje mezi situací v případě Colas Est a postupem Úřadu. Soud namísto toho překvapivě argumentuje*

téměř dvacet let starým, výše citovaným rozsudkem ESD Hoechst, který však byl zjevně překonaný jak samotným vývojem judikatury ESD ... tak ESLP“.

Stěžovatel i dále podporuje svou argumentaci článkem M. Petra, který uvádí, že „*rovněž další argument krajského soudu, že by předchozí autorizace šetření soudem mobla – atakovat základní smysl efektivního odhalování protisoutěžního jednání, ne-li jej dokonce vylučovat*“, je poněkud překvapivý v souvislosti s jeho současným konstatováním, že v řadě států EU k takové autorizaci dochází“, když uvedená okolnost dle názoru autora článku naopak „*svědčí pro to, že šetření na místě je možno účinně provádět i s předchozí ingerencí soudu*“.

Stěžovatel v replice namítá také nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu z důvodu, že v něm není jediná úvaha či názor soudu na to, jaké důvody či důkazy vedly Úřad k předmětnému místnímu šetření, na základě jakých skutečností a důkazů se Úřad k tomuto významnému zásahu do práv stěžovatele ve formě vniknutí do sídla stěžovatele rozhodl a na základě jakých skutečností a důkazů, které měl Úřad k dispozici před zásahem, byl tento zásah shledán přiměřený a nezbytný.

Stěžovatel nepovažuje za dostatečný následný soudní přezkum zákonnosti zásahu do základního práva upraveného čl. 8 Úmluvy ani z prosté logiky věci z důvodu, že následná kontrola jakéhokoliv zásahu logicky nemůže již jednou provedený zásah odvrátit a jeho následky zhojit, otvírá pouze možnost pro případnou náhradu škody či jinou reparaci způsobené újmy. Jakoukoliv následnou kontrolu je tedy v každém případě nutno považovat za zcela nedostatečnou a neposkytující dostatečné záruky dodržování základních práv zakotvených v čl. 8 Úmluvy.

Soudní kontrola ex ante nemůže znamenat ohrožení naplnění účelu případného odůvodněného zásahu ani udělení nepřiměřených dalších práv na straně subjektů, u nichž mají být tyto zásahy provedeny, neboť na soud se neobrací ten subjekt, u něž má být šetření provedeno, ale subjekt, jenž hodlá šetření provést.

Stěžovatel zopakoval ve své replice své námitky z kasační stížnosti, a to jednak ohledně nesprávné interpretace ustanovení § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. krajským soudem jako ustanovení na sebe navazujících a provázaných; jednak ohledně nevypořádání se s argumentací stěžovatele týkající se charakteru dokumentů, na které se vztahuje možnost prolomení základního práva na ochranu listovního tajemství.

Stěžovatel konstatuje, že akceptace závěru krajského soudu, že si „*nelze představit jiný postup, než že jejich charakter bude přinejmenším prima facie pracovníky provádějícími šetření posouzen, a to v daném případě typicky podle předmětu (označení, názvu, pojmenování) příslušné zprávy v elektronické podobě*“, tj. závěru, že musí dojít nejprve k narušení listovního tajemství, aby mohlo být posouzeno, zda mu určitá korespondence podléhá či nikoliv, by hrubě odporovalo základním zásadám ochrany základních práv a svobod, jakož i zásadě, že státní orgány mohou činit pouze to, co je jim zákonem výslovně dovoleno.

Stěžovatel dalším podáním datovaným dne 19. 12. 2008 předložil Nejvyššímu správnímu soudu dne 29. 12. 2008 doplnění své kasační stížnosti, ve kterém na podporu své argumentace poukazuje na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozhodnutí č. j. 2 Afs 144/2004 – 110 ze dne 31. 8. 2005 uvedl následující:

„Evropský soud pro lidská práva ve svém rozsudku z 16. 12. 1992 ve věci Niemietz proti Německu, A č. 251-B (stížnost č. 13710/88), vyzdvihl hlavní předmět a cíl článku 8 (Úmluvy o ochraně základních práv a svobod – pozn. stěžovatele), jímž je ochrana jednotlivce proti svévolnému zasahování veřejné moci.

Evropský soud dospěl v citovaném případě k závěru, že mezi soukromým životem a obydlím na straně jedné a prostory pro výkon zaměstnání na straně druhé nelze striktně odlišovat. V důsledku toho lze dle Evropského soudu za určitých okolností považovat za porušení citovaného článku i domovní prohlídku v advokátní kanceláři. Evropský soud dále poukázal na to, že soukromý život nelze omezit na intimní okruh, kde každý může vést osobní život podle svého, a zcela z něj vyjmout svět, který je vně tohoto okruhu.

Neexistuje principiální důvod, proč z rozsahu pojmu soukromého života vylučovat všechny profesionální či obchodní aktivity. Většina lidí má maximum příležitostí k upevnění pout s vnějším světem právě ve svém zaměstnání. Vždy nelze oddělit to, co patří do profesionální oblasti, od toho, co do ní nepatří. Například fyzická osoba může u sebe doma vykonávat činnosti spojené se zaměstnáním nebo obchodem, a naopak ve své kanceláři či obchodních prostorách činnosti osobního rázu. Navíc by existovalo riziko nerovnosti v zacházení, pokud by ochrana podle článku 8 byla odpírána s odůvodněním, že napadené opatření se týká výlučně profesionálních aktivit.

...S obdobným chápáním se lze setkat i v judikatuře Ústavního soudu, který v nálezu ze dne 10. 10. 2001, sp. zn. I. ÚS 201/01 (Sb. ÚS, sv. 24, náleží č. 147, str. 59, na str. 63 a násl.), vyslovil, že „...domovní svoboda svou povahou a významem spadá mezi základní lidská práva a svobody, neboť spolu se svobodou a dalšími ústavně zaručenými základními právy dotváří osobnostní sféru jedince, což představuje nezbytnou podmínku důstojné existence jedince a rozvoje lidského života vůbec. Jestliže proto ústavní pořádek ČR připouští průlom do této ochrany, děje se tak toliko a výlučně v zájmu ochrany demokratické společnosti jako takové, případně v zájmu ústavně zaručených základních práv a svobod jiných, sem spadá především nezbytnost daná obecným zájmem na ochraně společnosti před trestnými činy a dále tím, aby takové činy byly zjištěny a potrestány. Přípustnost domovní prohlídky je třeba chápat jako výjimku, která nadto vyžaduje restriktivní interpretaci zákonem stanovených podmínek její přípustnosti. (...) Ústavně zaručená základní práva a svobody zakotvené v Listině a v Úmluvě se vztahují též na osoby právnické, přirozené za splnění předpokladu, že to povaha věci umožňuje“. Na základě těchto úvah shledal Ústavní soud jako protiústavní domovní prohlídku prováděnou v prostorách právnické osoby, tj. v prostorách, které nemohou být pojímána jako obydlí člověka v úzkém slova smyslu.“

Na základě výše uvedeného stěžovatel opět dospěl k závěru, že zaměstnanci Úřadu v rámci plnění svých pracovních povinností byli oprávněni vstoupit do sídla, resp. jiných kancelářských prostor stěžovatele a provádět tam místní šetření pouze na základě předem vydaného soudního povolení. I s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, tak stěžovatel navrhuje napadené rozhodnutí krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody podané kasační stížnosti (ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že „z obsahu správního spisu č. j. S 233/03 lze zjistit zejména následující pro posouzení věci rozhodné skutečnosti :

Místní šetření bylo prováděno ve správním řízení č. j. S 233/03 zahájeném dne 19. 11. 2003 pro podezření z jednání ve vzájemné shodě při určování prodejních cen pekárenských výrobků, jež účastníky byly společnosti DELTA PEKARNY a. s. (stěžovatel), ODKOLEK a. s. a PENAM spol. s r. o.

Místní šetření u stěžovatele proběhlo dne 19. 11. 2003, bezprostředně po zahájení správního řízení. Z protokolu o jeho průběhu vyplývá, že po úvodních poučeních, jichž se stěžovateli dostalo, probíhalo šetření tak, že pracovníci provádějící šetření požádali o možnost jednat s předsedou představenstva či místopředsedou představenstva, případně s výkonným ředitelem společnosti (Ing. Jan J.), dále pak s obchodním ředitelem (Ing. Jindřich Moc); kromě toho požadovali zpřístupnění jejich kanceláří. Zástupce žalobce po konzultaci uvedl, že neví

keď jsou kanceláře některých pracovníků, neboť žalobce je ve fázi stěhování. Žalovanému byla zpřístupněna kancelář obchodního ředitele, v ní bylo zjištěno, že počítač obchodního ředitele je odpojen a odnesen z místnosti. K dispozici byl toliko Ing. J. Pracovníci provádějící šetření požádali o zpřístupnění e-mailové korespondence nacházející se v jeho notebooku, k tomu bylo ze strany žalobce sděleno, že do ní nemá žalovaný s odkazem na listovní tajemství právo nahlédnout. K dotazu pracovníků provádějících šetření, jak bude ověřeno, zda konkrétní dokument v e-mailové poště je firemní či soukromou věcí, bylo sděleno, že Ing. J. toto sám pozná a tuto korespondenci nedovolí otevřít. Ing. J. neuvedl e-mailové adresy, z nichž by soukromá korespondence mohla pocházet, následně byl umožněn přístup do e-mailové pošty Ing. J. – „doručená pošta“, a to pouze té pošty, u které určil Ing. J., že nejde o poštu soukromou.

Pracovníkům provádějícím šetření tak nebylo umožněno nahlédnout do korespondence Ing. J. ze dne 15. 11. 2003 a 16. 11. 2003, která byla podle předmětu zprávy označena jako „stanovisko ke svazu“, kde odesilatelé byli pan H. a Mgr. P. Ing. J. uvedl, že jde o soukromé názory týkající se svazu a nejde o firemní záležitosti. Také bylo odmítnuto zpřístupnění e-mailu od RNDr. K. zaslánoho Ing. J., bylo odmítnuto rovněž zaznamenání označení (názevu) dokumentu. Ve 13 hodin 20 minut Ing. J. zavřel svůj notebook s tím, že potřebuje pracovně odjet a notebook si bere sebou.

Obsahem protokolu je rovněž vyjádření Mgr. S. za stěžovatele, z něhož je mimo jiné podáváno, že vzhledem ke skutečnosti, že zaměstnanci účastníka řízení, přítomni vyhotovování tohoto protokolu, nemohou potvrdit komplexně průběh šetření v celém rozsahu, odmítají tento protokol podepsat, a to ani pokud jde o stvrzení tam uvedených námitek. Následně je v protokolu zaznamenáno, že RNDr. K. svémocně zabil pracovníkům provádějícím šetření dva z převzatých dokumentů s tím, že jde o jeho soukromou korespondenci, která nesouvisí s předmětem šetření. K opakovaným výzvám je vrátit odmítl.“

Nejvyšší správní soud pro úplnost shrnuje i průběh dosavadního správního i soudního řízení:

Porušení zákona č. 143/2001 Sb. bylo ve vztahu ke stěžovateli nejprve deklarováno a pokuta uložena rozhodnutím žalovaného č. j. R 3/2004 ze dne 4. 3. 2005, které zamítalo stěžovatelův rozklad a potvrdzovalo předchozí rozhodnutí správního orgánu I. stupně č. j. S 233 A/03-7786/03-ORP ze dne 30. 12. 2003. Rozhodnutí žalovaného č. j. R 3/2004 ze dne 4. 3. 2005 bylo napadeno u krajského soudu, ten o žalobě rozhodl dne 24. 8. 2006 rozsudkem č. j. 31 Ca 39/2005 - 70, a sice tak, že rozhodnutí žalovaného č. j. R 3/2004 ze dne 4. 3. 2005 i jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu I. stupně č. j. S 233 A/03-7786/03-ORP ze dne 30. 12. 2003 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Klíčovým důvodem zrušujícího rozsudku krajského soudu bylo nedostatečné vymezení skutku (popř. skutků), jehož (popř. jichž) se měl stěžovatel dopustit a krajský soud shledal tehdy napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro jeho nesrozumitelnost co do specifikace skutků, jimiž se měl stěžovatel porušení zákona č. 143/2001 Sb. dopustit.

Na základě rozsudku krajského soudu č. j. 31 Ca 39/2005 - 70 ze dne 24. 8. 2006, kterým byla věc vrácena k dalšímu řízení, se věcí postupně zabývali správní orgán I. stupně a žalovaný. Nové rozhodnutí žalovaného č. j. R 79/2006/01-19805/2006/300 ze dne 8. 11. 2006, kterým bylo změněno předchozí rozhodnutí Úřadu vydané v I. stupni správního řízení č. j. S 233C/03-11688/2006/620 ze dne 27. 6. 2006, napadl stěžovatel žalobou, kterou krajský soud zamítl, protože ji neshledal důvodnou.

Nejvyšší správní soud nyní přistoupil k samotnému posouzení věci. Úvodem však ještě považuje za vhodné vyjádřit se k označení žalovaného. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že v žalobě jsou jako žalovaní označeni Úřad a předseda Úřadu. Krajský soud jako žalovaného v napadeném rozsudku označil předsedu Úřadu s odůvodněním, že soud musí

vycházet z § 69 s. ř. s., podle něhož je žalovaným ten správní orgán, který rozhodl v posledním stupni správního řízení, a že na předsedu Úřadu je třeba nahlížet jako na monokratický správní orgán, který má jak výlučnou působnost, tak výlučnou pravomoc rozhodnout ve druhém stupni příslušného správního řízení.

Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku č. j. 4 As 57/2005 - 64 ze dne 25. 8. 2006 uvedl, že „*V řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se předseda tohoto úřadu nestává žalovaným, neboť jeho pravomoc rozhodovat o rozkladu proti prvostupňovému rozhodnutí jmenovaného úřadu vyjadřuje pouze funkční postavení v rámci vnitřní organizace ústředního orgánu státní správy, aniž by založilo jeho procesní subjektivitu ve smyslu zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.*“ Od tohoto rozhodnutí není důvodu se odchylovat v této věci. Žalovaným v této věci je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Pochybení krajského soudu v tomto směru však nemá vliv na zákonnost jeho rozsudku.

Při přezkoumání věci in merito se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval otázkou stěžovatelem namítaného rozporu § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. (ve znění relevantním pro projednávanou věc) s ústavním pořádkem ČR. Přitom považoval za vhodné shrnout i významnou judikaturu ESD pro posouzení předložené otázky:

Soudní dvůr ES ve svém rozsudku ze dne 26. 6. 1980, *National Panasonic v. Komise* (136/79, Recueil, s. 2033) posuzoval mimo jiné i námitku, že čl. 14 odst. 3 Nařízení č. 17 porušuje základní práva, zvláště pak právo uvedené v čl. 8 EÚLP. Soud se zde vyrovnával se třemi předpoklady [soulad omezení se zákonem, omezení z důvodu veřejného zájmu a nezbytnost (přiměřenost) omezení], jejichž splnění umožňuje omezení práva na soukromí. Uvedl, že účelem pravomoci svěřené Komisi čl. 14 Nařízení č. 17, je umožnit Komisi vykonávat její povinnosti dle Smlouvy o ES, které zajišťují uplatňování pravidel soutěže na společném trhu. Účelem těchto pravidel je předejít tomu, aby soutěž byla narušena na újmu veřejného zájmu, jednotlivých podniků a spotřebitelů.

Soudní dvůr se v uváděném rozhodnutí zabýval i námitkou porušení zásady proporcionality, jako jedné z obecných právních zásad Společenství, která vyžaduje, aby akty orgánů Společenství nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaného cíle, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nepříznivé následky nesmí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům.

Soudní dvůr v této věci dospěl k závěru, že Komise je oprávněna kontrolu provést bez předchozího oznámení a není povinna napřed přistoupit k tzv. dobrovolné kontrole.

Námitka článkem 8 EÚLP byla také uplatněna ve věci rozhodnuté rozsudkem ESD ze dne 21. 9. 1989, *Hoechst* (46/87 a 227/88, Recueil, s. 2859). Hoechst odmítl umožnit inspektorům Komise vykonat kontrolu a byla mu za to uložena periodická pokuta ukládána do dne umožnění provedení kontroly. Soud zde konstatoval, že čl. 8 EÚLP se nemůže vztahovat na obchodní prostory podniku, avšak také uvedl, že jakýkoliv zásah veřejné moci do soukromé sféry subjektu, a to i právnické osoby, musí mít právní základ a musí být ospravedlnitelný na základě zákona, současně musí být zajištěna ochrana proti svévolnému a nepřiměřenému zásahu. Potřeba takovéto ochrany je považována za základní zásadu práva Společenství.

Soud v tomto rozhodnutí také uvedl, že cílem rozsáhlých pravomocí Komise je umožnit jí získat důkazy o porušení soutěže v místech, kde se takové důkazy obvykle nacházejí, tj. v obchodních prostorách podniku. Komise musí upřesnit předmět a účel vyšetřování a tato

povinnost je základním požadavkem nejen aby bylo ukázáno, že kontrola vykonávaná v prostorách podniku je oprávněná, ale také, aby bylo umožněno těmto podnikům určit rozsah jejich povinnosti spolupracovat a zároveň jim zajistit právo na obhajobu. Povinnost Komise upřesnit předmět a účel kontroly představuje základní garanci práva na obhajobu podniku. Ovšem Komise není povinna sdělit adresátovi rozhodnutí všechny informace, které má k dispozici ohledně domnělého porušení, nebo učinit přesnou právní analýzu těchto porušení. Nemusí nic víc, než přesně označit předpokládané skutečnosti, které míní vyšetřovat.

Ohledně nezbytnosti zásahu v demokratické společnosti soud uvádí, že cílem soutěžních pravidel práva Společenství je bránit soutěž před narušením k újmě veřejného zájmu, jednotlivých podniků a spotřebitelů. Proto lze dospět k závěru, že kontroly vykonávané podle Nařízení č. 17 jsou nezbytné ve smyslu čl. 8 EÚLP. Ovšem kritéria nezbytnosti musí být naplněna v každém jednotlivém případě. Otázka posouzení nezbytnosti vyšetřování náleží Soudnímu dvoru ES.

V rozsudku ze dne 22. 10. 2002, *Roquette Frères* (C-94/00, Sb. rozh. S. I-9011) se Soudní dvůr ES zabýval jednak vývojem judikatury ESLP na rozsudek *Hoechst* a také rozsahem informací, které má mít vnitrostátní soud k dispozici při posuzování, zda donucovací opatření nejsou svévolná či nepřiměřená vzhledem k předmětu nařízeného šetření. Soudní dvůr zde uznal požadavek ochrany vůči svévolným a nepřiměřeným zásahům veřejné moci do sféry soukromé činnosti právnické osoby za obecnou zásadu Společenství.

Nejvyšší správní soud při posuzování předmětné otázky dospěl s ohledem na níže uvedenou argumentaci k závěru, že znění ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. (ve znění relevantním pro projednávanou věc), jako takové není v rozporu s čl. 8 Úmluvy.

V případě tvrzení obchodní společnosti, že orgány vykonávající kontrolu podle zákona o ochraně hospodářské soutěže neoprávněně zasáhly do jejího práva na respektování soukromí, je nutno zvažovat oprávněnost a neoprávněnost tohoto zásahu v intencích čl. 8 odst. 2 Úmluvy. Je nutno zkoumat, zda zásah orgánů je v souladu se zákonem, zda je nezbytný v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. V případě vyhovění těmto podmínkám je nutno zásah zkoumat i po stránce přiměřenosti a účelnosti tohoto zásahu a zkoumat případnou svévoli v jeho provedení.

Dle Nejvyššího správního soudu lze prováděním ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. porušit článek 8 Úmluvy, a to např. v případě, že orgány vykonávající kontrolu vybočí z mezí jim stanovených pravomocí a z mezí účelu prováděné kontroly k níž jsou oprávněni. V posuzované věci, kdy stěžovatel namítá neoprávněný zásah do jeho práva na respektování soukromí, je nutno pohlížet na problém z hlediska přiměřenosti zásahu správního orgánu do takových práv v konkrétní situaci. Zásah nepřiměřený by pak byl zásahem nezákonným a v takovém případě by mohlo dojít i k porušení čl. 8 Úmluvy. V posuzované věci se tak však nestalo.

Ve stěžovatelem hojně argumentovaném Rozhodnutí *Colas* ESLP prováděl test, zda byl zásah do práva na soukromí proveden v souladu se zákonem (soud k tomuto závěru dospěl), dále legitimní cíl zásahu (shledán v ochraně hospodářského blahobytu země a předcházení zločinnosti).

Z Rozhodnutí *Colas* lze také dovodit, že nestačí v testu splnění podmínek ospravedlňujících zásah do práva na respektování soukromí a obydlí dle čl. 8 odst. 2 Úmluvy

pouze naplnit dané podmínky, nýbrž právní řád musí poskytnout kontrolovaným subjektům i adekvátní a účinné záruky proti zneužití pravomoci kontrolními orgány.

ESLP ve svém dřívějším rozhodnutí ve věci Klass a další proti Německu ze dne 6. 9. 1978 (bod 50) stanovil, že hodnocení adekvátních a dostatečných záruk proti zneužití má však relativní povahu. Závisí na všech okolnostech případu jako povaha, rozsah a trvání možných opatření, důvody vyžadované pro nařízení opatření, orgán oprávněný povolit, provést a dohlížet provedení takových opatření, a druh opravného prostředku stanoveného národním právem. Lze tedy uzavřít, že test přiměřenosti musí být proveden komplexně na základě veškerých okolností případu.

V Rozhodnutí Colas ESLP (bod 49) dospěl k názoru, že kontrolovaným subjektům nebyly adekvátní a dostatečné záruky proti zneužití pravomoci kontrolními orgány zaručeny. ESLP konstatoval, že „*v rozhodné době orgány vykonávající kontrolu měly velmi široké pravomoci, které jim podle nařízení z roku 1945 dávaly výlučně právo určovat vhodnost (účelnost), počet, délku a rozsah kontroly. Kromě toho kontroly byly provedeny bez předchozího soudního příkazu a bez toho, aby jim byl přítomen vyšší policejní důstojník. Za této situace i za předpokladu, že oprávnění k zásahu může být u obchodních prostor právnické osoby mnohem širší Soud s přihlédnutím k výše uvedenému způsobu řízení usoudil, že napadené zásahy v oblasti hospodářské soutěže nemohou být považovány za zcela přiměřené oprávněným zájmům, které sledují*“.

ESLP tedy rozhodl, že v uvedeném případě nebyly kontroly provedeny přiměřeně k chráněnému cíli, který sledovaly.

V Rozhodnutí Colas ESLP vytýká také překročení předmětu šetření při provádění kontrol, když uvádí, že „*Při kontrolách inspektorů zabavili nejrůznější dokumenty s důkazy o zakázaných dohodách vztahujících se i ke smlouvám, které nebyly uvedeny mezi smlouvami, jež byly předmětem šetření*“.

Argumentaci ESLP o nepřiměřenosti kontrol ve vztahu k chráněnému cíli tak lze chápat i s ohledem na konstatované vybočení z předmětu šetření.

V bodu 37 ve věci Colas se uvádí, že „*v praxi však v rozhodné době navrhovatelé neměli k dispozici žádný konkrétní soudní opravný prostředek ve vztahu k předmětným dokumentům. Mohli je napadnout pouze v řízení o meritů věci o mnoho let později*“.

Lze tedy uzavřít, že ESLP v Rozhodnutí Colas usoudil, že v uvedeném případě, kdy kontrolované společnosti neměly možnost protestovat proti provedení kontroly jako takové záhy po jejím provedení, byl zárukou, a to chybějící, pro její účelné a přiměřené provedení předběžný souhlas / povolení soudu k jejímu provedení.

V souladu s výše uvedeným lze dospět k důvodům rozhodnutí ESLP ve věci Colas ohledně porušení čl. 8 odst. 2 EÚLP:

- překročení pravomocí francouzského soutěžního úřadu
- vybočení z předmětu šetření
- nemožnost bezprostřední ochrany
- absence soudního povolení

Nejvyšší správní soud na tomto místě aplikuje výše uvedený test ESLP ohledně splnění podmínek ospravedlňujících zásah do práva na respektování soukromí a obydlí dle čl. 8 odst. 2 Úmluvy i na ustanovení českého soutěžního práva, a to ustanovení § 21 zákona č. 143/2001 Sb. (ve znění relevantním pro projednávanou věc). Jde o to, zda se u předmětného šetření Úřadu v prostorách stěžovatele jednalo o zásah do práva na soukromí v souladu se zákonem, dále

je třeba se zabývat legitimním cílem zásahu a tím, zda právní řád poskytuje kontrolovaným subjektům i adekvátní a účinné záruky proti zneužití pravomoci kontrolními orgány.

Oprávnění Úřadu provést šetření v posuzované věci bylo založeno zákonem, a to ustanovením § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., ve znění k 19. 11. 2003, tedy ke dni, kdy bylo provedeno šetření v obchodních prostorách stěžovatele. Zásah byl přinejmenším v zájmu hospodářského blahobytu země i ochrany práv jiných. Nyní zbývá posoudit otázku přiměřenosti, kdy je třeba se zamyslet s ohledem na argumentaci stěžovatele v kasační stížnosti především na rozhodnutí ESLP ve věci Colas nad rozsahem pravomocí kontrolního Úřadu, způsobem provedení kontroly (z hlediska vykročení z předmětu a účelu šetření), nad možností kontrolovaných subjektů namítat nezákonnost šetření a tedy možnost účinné ochrany jejich práva na ochranu obchodních prostor (a to i z hlediska tvrzené nutnosti předchozího soudního souhlasu s provedením šetření).

V zákoně o ochraně hospodářské soutěže není nikde stanoveno, že by zaměstnanci Úřadu museli mít soudní povolení k tomu, aby mohli provést místní šetření. Zákon je opravňuje vstupovat na pozemky, do všech objektů, místností a dopravních prostředků, které jsou místem prověřování, a nahlížet do obchodních knih a jiných obchodních záznamů, pořizovat si z nich výpisy a na místě požadovat ústní vysvětlení. Námitka, že bez soudního povolení či jiné soudní kontroly je zásah ze strany Úřadu při místním šetření nepřiměřený, neboť takový postup postrádá ochranu soutěžitele před zneužitím kontrolní pravomoci a pravomoci k šetření zaměstnanci Úřadu, a je porušením práva na soukromí, je nedůvodná, mají-li subjekty kontroly zaručeny prostředky dovolání se ochrany proti nepřiměřenému a nezákonnému zásahu.

Soutěžitelům v rámci českého právního řádu je bezprostřední možnost ohradit se proti prováděnému šetření v případě, že se soutěžitel domnívá, že šetření proběhlo nezákonným a nepřiměřeným způsobem, zaručena ustanovením § 82 a násl. s. ř. s. upravujícím žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. Námitku, že šetření proběhlo nezákonným a nepřiměřeným způsobem mimo meritum věci (mimo soudní řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ohledně samotného hmotného porušení soutěžního práva) soutěžitel mohl uplatnit a také uplatnil i v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o uložení pokuty (zde za porušení povinnosti podrobit se provedení šetření) ve smyslu ustanovení § 65 a násl. s. ř. s.

Český právní řád tak zakotvuje záruku pro subjekty kontroly, které se proti případným neoprávněným zásahům mohou bránit výše uvedeným způsobem. Také z tohoto důvodu zdejší soud neshledal rozpor ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. s čl. 8 EÚLP.

Zákon č. 143/2001 Sb. nezakotvuje žádné konkrétní omezení kontrolních orgánů v rámci délky provádění kontroly, počtu provedených kontrol, rychlosti kontrol atd. Vzhledem k tomu je nutno posoudit, zda mají kontrolované subjekty adekvátní záruky proti jejich zneužití. Posouzení přiměřenosti těchto institutů je pak také základem pro určení toho, zda došlo k porušení čl. 8 Úmluvy či nikoliv.

V Rozhodnutí Colas ESLP konstatoval, že subjektům nebyly zaručeny adekvátní a účinné záruky proti zneužití pravomoci kontrolními orgány, navíc orgány měly velmi široké a ničím neomezené pravomoci ke konání kontroly, nebyl vydán předběžný soudní příkaz a ani kontrole nebyl přítomen žádný z nestranných orgánů – policejní důstojník vyšší hodnosti. Vzhledem k tomu, že došlo i k překročení účelu provedení kontroly a byly zabaveny dokumenty nevztahující se k předmětu šetření, tak za kumulace těchto okolností dospěl ESLP k tomu, že zásah byl nepřiměřený ve vztahu k oprávněným zájmům, které kontroly sledovaly.

V posuzované věci na rozdíl od případu Colas nešlo o vybočení z oprávnění kontrolního orgánu a zabavení dokumentů, které se vztahovaly k zakázkám, které nefigurovaly na seznamu smluv, jež byly předmětem šetření. Stěžovatel dostal pokutu za porušení povinnosti podrobit se provedení šetření, když odmítl (prostřednictvím svých zaměstnanců) zpřístupnit k nahlédnutí e-mailovou korespondenci na notebooku zaměstnancům Úřadu a vytrhl (opět prostřednictvím svých zaměstnanců) zaměstnancům Úřadu dva dokumenty z rukou, s tím, že tvrdil, že to jsou dokumenty soukromého charakteru. Proti uložení pokuty protestoval a namítal zásah do „obydlí“ s odkazem na čl. 8 Úmluvy. Kontrolní orgány měly podle zákona pravomoc vyžadovat veškeré informace a podklady, jimiž může být i korespondence a stěžovatel měl možnost bezprostředně se bránit proti provedení kontroly v rámci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu dle ustanovení § 82 s. ř. s., což lze považovat za adekvátní a účinnou ochranu proti zneužití pravomoci kontrolních orgánů.

Srovnáním závěrů ve věci Colas a v posuzované věci, zásahem Úřadu, s uvážením všech relevantních okolností pro zhodnocení přiměřenosti zásahu a záruk ochrany před zneužitím pravomoci kontrolních orgánů, nebyla narušena rovnováha mezi zájmy a právy kontrolovaného subjektu a zájmy společnosti.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že se krajský soud odchýlil od soudní praxe ESLP, neboť ESLP neposuzoval souladnost české vnitrostátní soutěžní úpravy s čl. 8 Úmluvy. Zdejší soud pro rozhodnutí ve věci (i přes tvrzené podobnosti s projednávanou věcí) považuje za podstatné níže uvedené odlišnosti mezi projednávanou věcí a rozhodnutím ESLP ve věci Colas.

Vzhledem k argumentaci stěžovatele v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud také podrobně zabýval rozsahem oprávnění českého kontrolního orgánu – Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a francouzského soutěžního úřadu. Rozdíly a rozsáhlejší pravomoci francouzského soutěžního úřadu lze nalézt v následujících oblastech :

Ohledně práva k přístupu k dokumentům lze uvést, že podle českého zákona o ochraně hospodářské soutěže (ve znění relevantním pro projednávanou věc) a francouzské ordonnance z roku 1945 svědčí kontrolním pracovníkům právo vyžadovat podklady, avšak pouze francouzský předpis jim přiznává právo tyto podklady rovněž zabavit. V tomto ohledu jsou pravomoci francouzského soutěžního úřadu širší.

Ohledně práva narušit listovní tajemství lze taktéž konstatovat širší oprávnění francouzského soutěžního úřadu, když jeho kontrolní pracovníci mohou v případě podezření na porušení právních předpisů ze strany soutěžitele požadovat po správě pošt otevření podezřelých poštovních zásilek.

Z hlediska práva realizovat domovní prohlídku se jedná opět o širší pravomoci francouzského soutěžního úřadu, kdy dle čl. 16, 5. věty francouzské ordonnance, mohou pracovníci mající zvláštní pověření od vedoucího příslušného správního orgánu vykonávat místní šetření i uvnitř obydlí avšak pouze za asistence úředníka místní samosprávy nebo kriminální policie. Ve francouzské ordonanci nebyla stanovena povinnost získat předchozí souhlas soudu.

Širší pravomoci francouzských orgánů lze nalézt i v institutu zadržení delikventa v případě zřejmého porušení předpisu, kdy dle čl. 16, 1. věty může kontrolní pracovník delikventa předvést na státní zastupitelství. Obdobné oprávnění česká soutěžní úprava neobsahuje.

Širší pravomoci francouzských orgánů lze dovodit i z toho, že francouzská soutěžní úprava taktéž nestanoví žádnou povinnost francouzskému soutěžnímu úřadu ohledně rozsahu informací, které musí kontrolní pracovník předat soutěžiteli před provedením místního šetření. Podle české soutěžní úpravy má kontrolní pracovník při vyžádání podkladů a informací povinnost uvést právní důvod a účel šetření a upozornit na to, že za jejich neposkytnutí soutěžiteli hrozí pokuta.

Správní řád taktéž stanoví více náležitostí protokolu oproti francouzské právní úpravě.

Z pohledu sankcí za porušení povinností odpovídajících právům kontrolních pracovníků jsou soutěžitelé, kteří porušili příslušné francouzské soutěžní předpisy trestáni podle tamního trestního řádu (čl. 42 – porušení čl. 4, tzn. odmítnutí vydat podklady podle čl. 15, zatajení dokumentů, kladení odporu kontrolním pracovníkům při jejich činnosti v rámci místního šetření – trest odnětí svobody na 6 dnů až 6 měsíců, a/nebo pokuta od cca 1000 do 50 000 Kč.)

Český soutěžní předpis v ustanovení § 22 odst. 1 umožňuje uložit pokutu do výše 300 000 Kč nebo do výše 1% z čistého obrátu dosaženého soutěžitelem za poslední období. V oblasti možného trestu odnětí svobody se opět jedná o nesrovnatelné právní úpravy.

Na závěr srovnání české a francouzské soutěžní úpravy, jejichž podobností stěžovatel argumentuje, zdejší soud srovnává možnosti soutěžitelů z hlediska opravných prostředků proti nezákonnosti či nepřiměřenosti zásahu z hlediska způsobu provedení šetření u soutěžitele. V rámci českého právního řádu lze podat žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s., či žalobu proti rozhodnutí správního orgánu o pokutě podle ustanovení § 65 s. ř. s.

Z rozhodnutí Colas vyplývá, že podle francouzské právní úpravy mohou být námitky soutěžitele vzneseny až v řízení o meritů věci.

K argumentaci stěžovatele, že nevidí důvod, proč by měly fyzické osoby požívat větší ochrany soukromí než ostatní osoby, zdejší soud uvádí, že podstatou sporu není rozdíl mezi ochranou fyzických a právnických osob, ale mezi ochranou soukromých a obchodních prostor.

Nejvyšší správní soud je názoru, že ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., které dává Úřadu oprávnění bez svolení soutěžitelů vstupovat do jejich sídla, resp. jiných kancelářských prostor, aniž by k tomu Úřad měl předchozí soudní povolení, je v souladu s dalšími právními normami obsaženými v evropském, respektive českém právním řádu (včetně Úmluvy).

Nejvyšší správní soud tedy nedospěl k závěru, že ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. aplikované v projednávané věci je dle rozhodovací praxe ESLP v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, respektive s ustanovením čl. 8 Úmluvy.

K argumentaci stěžovatele rozhodnutím ESLP ve věci Wiesner a BICOS Beteiligungen GmbH proti Rakousku ze dne 16.10.2007, zdejší soud uvádí, že stěžovatel generalizuje, že otázka zneužití pravomoci a svévole při zásahu do práva na respektování soukromí, korespondence a obydlí by měla vždy podstoupit jakýsi „test“ toho, zda byl k takovému zásahu vydán soudní příkaz. Ve věci Wiesner však šlo o vyšetřování v rámci trestního procesu, kdy čl. 140 odst. 3 rakouského trestního řádu stanoví, že prohlídky mohou být prováděny zpravidla pouze na základě odůvodněného soudního příkazu k prohlídce. ESLP v posuzované věci zkoumal, zda byla prohlídka provedena na základě soudního povolení z důvodu zákonného

zakotvení této podmínky povolení prohlídky v rámci trestního stíhání, nikoliv v rámci obecné podmínky nutnosti soudního povolení při jakémkoli zásahu do práva na respektování soukromí, obydlí a korespondence.

S ohledem na výše uvedené nelze k argumentaci stěžovatele rozhodnutím ve věci Wiesner přihlédnout.

K argumentaci stěžovatele, že legitimitu omezení práva na soukromí nelze dovodit z existence takového institutu v Nařízení, které nebylo v předmětné době součástí českého právního řádu, Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud neaplikoval komunitární právní úpravu (Nařízení), pouze ji použil jako výkladové vodítko pro interpretaci českého právního předpisu (zákona č. 143/2001 Sb.). Krajský soud tak tedy učinil při interpretaci a nikoliv aplikaci práva přijatého ke splnění závazku České republiky harmonizovat své právo s právem Evropských společenství dle čl. 69 a násl. Evropské dohody o přidružení (č. 7/1995). Postup krajského soudu odpovídá zásadě, která již byla opakovaně vyjádřena i v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2005, č. j. 2 Afs 92/2005 - 45, č. 741/2006 Sb. NSS nebo rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2007, č. j. 9 Afs 5/2007 - 70, www.nssoud.cz).

V rozsudku ze dne 29. 4. 2008 ve věci sp. zn. 5 As 69/2006 Nejvyšší správní soud např. uvedl, že právní předpisy Společenství a judikatura Soudního dvora ES slouží jako vhodné výkladové vodítko při výkladu české právní úpravy i v případech, kdy jsou posuzovány skutkové okolnosti, k nimž došlo před vstupem České republiky do Evropské unie. Předpokladem inspirace právem ES a judikaturou Soudního dvora je skutečnost, že vykládané ustanovení českého právního předpisu bylo přijato za účelem sblížení českého práva s právem Evropských společenství a český zákonodárce nevyjádřil úmysl se od normy práva Společenství odchýlit.

Nejvyšší správní soud závěrem shrnuje, že věc nepředložil k Ústavnímu soudu ČR podle čl. 95 odst. 2 Ústavy, neboť proto s ohledem na výše uvedené neshledal důvody.

Jako další kasační námitku stěžovatel uvádí nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, kterou spatřuje v nesrozumitelnosti, resp. nedostatku důvodů pro aprobaci tvrzení o porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb.

Konkrétně v této kasační námitce stěžovatel napadá závěr krajského soudu, že ustanovení § 21 odst. 4 a § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. upravuje jeden institut upravený ve dvou ustanoveních, který je třeba vykládat kontextuálně ve smyslu, že porušením jednoho ustanovení se účastník řízení dopouští automaticky i porušení ustanovení druhého.

Dle stěžovatele se jedná o dva rozdílné instituty z nichž jeden upravuje dohled na místě a druhý dohled na dálku a vzhledem k tomu, že k údajnému porušení zákona č. 143/2001 Sb., za něž byla stěžovateli uložena pořádková pokuta došlo v rámci institutu dohledu na místě, tedy při použití vyšetřovacího postupu podle ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., není možné, aby došlo k porušení ustanovení § 21 odst. 5 téhož zákona.

Nejvyšší správní soud na tomto místě cituje relevantní právní úpravu, a to ustanovení § 21 odst. 4 a ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění relevantním pro projednávanou věc (do 1. 6. 2004).

Ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb.:

„V řízeních vedených Úřadem podle tohoto zákona jsou soutěžitelé povinni podrobit se šetření Úřadu. Pro účely těchto šetření je Úřad oprávněn vyžadovat od soutěžitelů, a pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, od orgánů veřejné správy podklady a informace potřebné pro svoji činnost a prověřovat jejich úplnost, pravdivost a správnost. K tomuto účelu jsou zaměstnanci Úřadu oprávněni vstupovat na pozemky, do všech objektů, místností a dopravních prostředků, které jsou místem prověřování, nablížit do obchodních knih a jiných obchodních záznamů, pořizovat si z nich výpisy a na místě požadovat ústní vysvětlení.“

Ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb.:

„Soutěžitelé jsou povinni poskytnout Úřadu na jeho vyžádání úplné, správné a pravdivé podklady a informace ve lhůtě jím stanovené a umožnit jejich prověření způsobem podle odst. 4. Tato povinnost se vztahuje rovněž na orgány veřejné správy, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.“

Krajský soud k nyní řešené otázce konstatoval „že oprávnění soutěžního Úřadu a tomu odpovídající povinnosti soutěžitelů podávané z ustanovení § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. je třeba vykládat kontextuálně, a že samotné místní šetření, jak je upraveno v § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb., je konstantně traktováno jako „neohlášené místní šetření“ (též „přepadové místní šetření“, v komunitárním prostředí se běžně hovoří o „dawn raid“), v jehož rámci jsou upravena práva a povinnosti soutěžitelů na straně jedné a soutěžního úřadu na straně druhé. Z těchto důvodů krajský soud nepovažuje za nezbytné nalézat přesnou věcnou ani časovou hranici mezi „vyžadováním“ podkladů a „prověřováním“ podkladů, stejně tak není důvodu oddělovat práva a povinnosti podávaná z § 21 odst. 4 od práv a povinností podávaných z § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb.“

Nejvyšší správní soud neshledal správným názor stěžovatele, že při použití vyšetřovacího postupu podle ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., není možné, aby došlo k porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb., a že je neúnosné, aby jedno jeho jednání bylo posuzováno jako porušování dvou právních norem.

K argumentaci stěžovatele, že je neúnosné, aby jedno jeho jednání bylo posuzováno jako porušování dvou právních norem je třeba uvést, že stěžovatel zaměňuje pojem jednání a pojem skutek.

Na rozdíl od stěžovatele zdejší soud dospěl k závěru, že jednáním jeho zaměstnanců p. J. a p. K., popsaných ve výroku napadeného správního rozhodnutí, došlo k porušení povinnosti podrobit se šetření Úřadu ve smyslu ustanovení § 21 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb. i k porušení povinnosti poskytnout Úřadu na jeho vyžádání úplné, správné a pravdivé podklady a informace ve smyslu ustanovení § 21 odst. 5 téhož zákona.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci zastává názor, že k porušení ustanovení § 21 odst. 5 zákona č. 143/2001 Sb. soutěžitelem, ve znění relevantním pro projednávanou věc, může dojít jak v souvislosti s institutem šetření na místě, tak s institutem dohledu na dálku. S ohledem na výše uvedené nebyl shledán závěr krajského soudu ohledně posuzované otázky nesprávným.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasační námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů ohledně otázky práva na ochranu listovního tajemství.

Krajský soud se dle stěžovatele v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí s argumentací týkající se charakteru dokumentů nijak nevypořádal. Stěžovatel sice souhlasí se závěrem, že ochrana listovního tajemství je českým právním řádem prolomena zákonem č. 143/2001 Sb. ve vztahu k obchodním knihám a jiným obchodním záznamům, postrádá

však zákonné zdůvodnění rozšíření prolomení ochrany ve vztahu k jiným, a to soukromým písemnostem a záznamům, ať již soutěžitele či dokonce třetích osob (tj. jeho zaměstnanců). V podrobnostech k nutnosti rozlišování mezi jednotlivými druhy dokumentů pak stěžovatel odkazuje na žalobu a repliku k vyjádření žalovaného, se kterými se krajský soud, podle něj, řádně nevypořádal. V absenci jakéhokoli zdůvodnění rozšíření vyšetřovací pravomoci Úřadu nad rámec obchodních knih a jiných obchodních záznamů stěžovatel spatřuje důvod pro podání kasační stížnosti pro nepřezkoumatelnost z nedostatku důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Krajský soud k otázce práva na ochranu listovního tajemství a charakteru dokumentů uvedl:

„Nelze přitom přisvědčit správnosti žalobcova tvrzení, podle něhož by mělo být v dispozici žalobce prostřednictvím svých zaměstnanců bez možnosti kontroly určovat, které dokumenty mají charakter obchodních záznamů a které již nikoli. Pokud jde o šetření, jež probíhá v obchodních prostorách, pak je skutečně důvodné předpokládat, že dokumenty v těchto prostorách se nacházející (ať již v podobě listinné či elektronické) mají charakter dokumentů obchodní povahy, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku. Nelze sice vyloučit, že se v těchto prostorách budou nacházet i jiné dokumenty, nicméně je-li prověřován služební (pracovní) notebook vedoucího zaměstnance subjektu, u něhož šetření probíhá, umístění v okamžiku zabavení šetření v jeho obchodních prostorách, žádné okolnosti nenasvědčují, že by v něm dokumenty obchodní povahy umístěny být neměly – a že by v něm naopak měly být založeny dokumenty soukromé povahy. Pokud se v něm přesto „mimo jiné“ nacházejí, pak si k ověření charakteru těchto dokumentů nelze představit jiný postup, než že jejich charakter bude přinejmenším prima facie pracovníky provádějícími šetření posouzen, a to v daném případě typicky podle předmětu (označení, názvu, pojmenování) příslušné zprávy v elektronické podobě.

Ponechat na libovůli subjektu, z něhož šetření probíhá, aby sám určil, do kterých dokumentů lze pro jejich obchodní povahu nahlížet a do kterých již nikoli, by popřelo samotný smysl místního šetření. Správně tu žalovaný poukazuje (v bodu 50 napadeného rozhodnutí) na konstantní judikaturu Evropského soudního dvora, která již v minulosti dospěla k týmž závěrům. Zejména tu lze poukázat na rozsudek Evropského soudního dvora ve věci AM Europe Limited proti Evropské Komisi (rozsudek č. 155/79, 1982 ECR 1575), kde soud deklaroval, že musí být ponecháno na soutěžním úřadu (tu Evropské Komisi), aby případný soukromý či jinak důvěrný charakter dokumentů posoudil a vyvodil ze svých zjištění příslušné procesní důsledky. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že předmětem úvah Evropského soudního dvora byla v právě uvedené věci korespondence mezi advokátem a klientem.“

V jiné části svého odůvodnění pak krajský soud uvedl následující:

„Soud tu za podstatnou rovněž považuje skutečnost, že šetření se úzce zaměřovalo na podklady obchodní povahy – tu umístěné v zařízení sloužícím k výkonu práce (notebook), v němž soutěžní úřad uložení podkladů obchodní povahy přímo souvisejících s předmětem šetření (zjišťování kontaktů mezi jednotlivými soutěžiteli, k nimž může docházet právě prostřednictvím elektronické komunikace) důvodně předpokládal, stejně jako skutečnost, že šetření se neuskutečnilo v místě, obledně něhož by bylo důvodné předpokládat, že v něm osoby vykonávající činnost pro žalobce vyvíjejí též jinou než pracovní činnost, že se v něm zdržují v souvislosti s jinými než pracovními záležitostmi.“

Nejvyšší správní soud úvodem k této otázce považuje za vhodné uvést, že právní názor krajského soudu ohledně důvodnosti předpokladu, že dokumenty nacházející se v obchodních prostorách soutěžitele mají obchodní charakter, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku, považuje za správný. Stejně tak zdejší soud považuje za správný i závěr krajského soudu, že nelze ponechat na soutěžiteli u něhož šetření probíhá, aby sám určil, do kterých dokumentů lze pro

jejich obchodní povahu nahlížet a do kterých již nikoli, neboť by to popřelo samotný smysl šetření.

Stěžovatel ohledně posuzované otázky postrádá zákonné zdůvodnění rozšíření prolomení ochrany ve vztahu k soukromým písemnostem a záznamům, ať již soutěžitele či třetích osob (tj. jeho zaměstnanců), neboť toto prolomení krajský soud v projednávané věci neučinil, když soukromý charakter dokumentů nekonstatoval z důvodu aplikace principu důvodnosti předpokladu, že se v obchodních prostorách soutěžitele nacházejí dokumenty obchodní povahy, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku. Krajský soud tak nepochybil, pokud dospěl k závěru, že je důvodné předpokládat obchodní charakter dokumentů nacházejících se v obchodních prostorách soutěžitele či v technickém zařízení poskytnutém zaměstnanci za účelem plnění pracovních povinností, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku.

Skutečnost, zda předmětné dokumenty měly charakter soukromý či obchodní je v posuzovaném případě sporná, tato skutečnost ovšem s ohledem na správný závěr krajského soudu ohledně důvodnosti předpokladu, že se v obchodních prostorách soutěžitele nacházejí dokumenty obchodní povahy, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku, není pro posuzovanou věc relevantní.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak zřejmé, že se krajský soud otázkou charakteru dokumentů zabýval v tom smyslu, že svůj závěr ohledně uplatnění výjimky z obecné garance listovního tajemství a tajemství jiných písemností a záznamů podle čl. 13 Listiny základních práv a svobod na základě ustanovení § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. postavil na argumentaci, že pokud jde o šetření, jež probíhá v obchodních prostorách, pak je důvodné předpokládat, že dokumenty v těchto prostorách se nacházející (ať již v podobě listinné či elektronické) mají charakter dokumentů obchodní povahy, nenasvědčují-li konkrétní okolnosti opaku.

Krajský soud v posuzované věci žádné okolnosti nasvědčující opaku neshledal a za pochybení krajského soudu ani nelze označit to, že krajský soud v odůvodnění nedefinoval okolnosti nasvědčující opaku, neboť jeho úkolem nebylo řešit abstraktní právní otázky bez ukotvení ke skutkovým zjištěním posuzovaného případu a právně posuzovat okolnosti nasvědčující opaku bez vztahu ke skutkovým zjištěním posuzovaného případu.

Úkolem zdejšího soudu je přezkoumat k uplatněné námitce zda právní posouzení odpovídá zjištěnému skutkovému stavu. Tak se v posuzované věci stalo. Vypořádání s žalobní námitkou zdejší soud považuje za dostatečné a s ohledem na výše uvedené nebyla shledána kasační námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku důvodnou.

Další kasační námitka se týká také nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou stěžovatel spatřuje ve vztahu k argumentaci krajského soudu ohledně otázky subjektů, vůči nimž může Úřad vyšetřovací pravomoc vykonávat v průběhu šetření.

Stěžovatel namítá, že se krajský soud otázkou okruhu subjektů, na které se vztahuje oprávnění Úřadu provádět šetření a vyžadovat si dokumenty zabýval v rozhodnutí pouze marginálně, s následkem nepřezkoumatelnosti rozsudku vzhledem k obsáhlé argumentaci k tomuto problému obsažené v žalobě a replice.

Stěžovatel uvádí, že jeho námitky proti napadeným rozhodnutím směřovaly k otázce určení rozsahu okruhu povinných subjektů, když osoby pana J. a pana K. nejsou subjekty – soutěžiteli ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. Krajský soud dle stěžovatele

tuto otázku řešil pouze okrajově odkazem na údajnou „spekulaci“ stěžovatele o možnosti osob vystupovat v různých případech jakožto představitel právnické osoby a nebo jako fyzická (soukromá) osoba.

Odůvodnění přezkoumávaného rozsudku krajského soudu ve vztahu k argumentaci stěžovatele, že p. J. a p. K. nemůžou být soutěžiteli ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., uvádí, že všechny jejich úkony je třeba vnímat coby úkony žalobce (tedy stěžovatele), nikoliv „soukromé úkony fyzických osob – žalobcových zaměstnanců“, přitom tyto úkony ve svém souhrnu nepochybně mířily proti řádnému provedení téhož místního šetření.

K podrobné argumentaci stěžovatele vedoucí k závěru, že vstupem do zaměstnání (resp. přijetím funkce v právnické osobě) nezanikají osobnostní práva fyzické osoby, případně argumentace v tom smyslu, že i na pracovišti může být za některých okolností fyzická osoba nucena jednat svým jménem a nikoli jménem právnické osoby, s níž má uzavřen pracovní poměr, zdejší soud uvádí, že je pro posuzovanou věc irelevantní, neboť v souladu s principem „necht' si každý střeží svá práva“ v projednávané věci nejde o ochranu osobnostních práv zaměstnanců stěžovatele. Zaměstnanci stěžovatele jsou oprávněni chránit si svá osobnostní práva sami. Nelze tak konstatovat pochybení krajského soudu s vlivem na zákonnost, pokud se podrobně argumentací stěžovatele uvedenou v žalobě a replice ohledně osobnostních práv nevěnoval.

Zdejší soud k tvrzení stěžovatele, že p. J. a p. K. nemůžou být soutěžiteli ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. uvádí, že v posuzovaném případě je podstatná skutečnost, že šetření se uskutečnilo v obchodních prostorách stěžovatele, vůči osobám, které vykonávaly v době místního šetření pracovní činnost pro stěžovatele, zdržovaly se v jeho obchodních prostorách a v době místního šetření jednaly jménem soutěžitele.

Jednání p. J. a p. K. bylo jednáním soutěžitele ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. i z důvodu, že oba zaměstnanci zastávali v době šetření významné vedoucí pozice v rámci podniku soutěžitele a z titulu svých funkcí a s tím spojených pracovních náplní byli kompetentní za soutěžitele jednat ve věcech, jichž se šetření Úřadu týkalo.

Závěr krajského soudu, že „...krajský soud odmítá spekulaci, že se jednalo o jednání „toliko“ fyzických (dle žalobce „soukromých“) osob, neboť jak Ing. J., tak RNDr. K. v rámci místního šetření vystupovali coby osoby jednající za žalobce a jeho jménem, s ohledem na jejich pracovní zařazení u žalobce tak činí i v jiných případech, jsou to právě ty osoby u nichž se běžně předpokládá „projevování vůle“ žalobce, a jsou to osoby, které mohly být i faktickými realizátory žalobcova in merito zkoumaného jednání“, považuje Nejvyšší správní soud za dostatečný pro přezkoumatelnost napadeného rozsudku z hlediska otázky subjektu soutěžitele ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. a pro učinění závěru o nedůvodnosti této žalobní námítky.

Nad rámec potřebného odůvodnění zdejší soud níže pro porovnání uvádí rozhodovací praxi ESD ohledně otázky přičitatelnosti jednání zaměstnanců soutěžitele:

Ve věci Volkswagen AG v. Komise (C-338/00, rozsudek ze dne 18. 9. 2003) stěžovatel namítal, že Soud prvního stupně ve svém rozsudku nerespektoval princip zavinění, jenž znamená, že aby mohlo dojít k uložení sankce, daná osoba musela jednat objektivně v rozporu se zákonem a musela si být vědoma, že toto jednání bylo nezákonné.

V bodu 97. a 98. citovaného rozsudku Soud konstatoval, že je potřeba dodat, že pokud by Soud přistoupil na stěžovatelovu argumentaci, jednalo by se o vážný zásah do efektivního působení komunitárního soutěžního práva a dále, že Soud prvního stupně nepochybil při výkladu

práva, pokud dospěl k závěru o úmyslném charakteru protiprávního jednání podniku, aniž trval na identifikaci konkrétních osob, jež jednaly v rámci podniku protiprávně, případně, jež by měly být shledány odpovědnými za špatné vedení podniku.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 7. 6. 1983 ve věci SA Musique Diffusion Françoise a další v. Komise (100 až 103/80, Recueil, s. 1825, odst. 97) zabýval také přičitatelností chování jednotlivých osob společnosti, když uvedl, že pro aplikaci čl. 15 Nařízení č. 17 není nezbytné, aby původcem jednání, které je následně podle tohoto ustanovení sankcionováno, byly společníci nebo vedoucí manažeři společnosti, ani není nutné, aby o tomto jednání byli informováni. Postačí pokud se jednání dopustila osoba zmocněná jednat jménem společnosti.

Ještě striktnější postoj pak zaujal Soud prvního stupně k přičitatelnosti jednání zaměstnanců podniku v rozsudku ze dne 8. 7. 2008 ve věci BPB plc. v. Komise, T-53/03, kde stěžovatel namítal, že nemůže nést právní následky jednání výkonného předsedy společnosti, jenž jednal v přímém rozporu s pokyny správní rady a soud k této věci uvedl, že řešení tohoto konfliktu je nutné hledat v rámci vztahu této osoby a podniku a nikoli na úrovni aplikace soutěžního práva Komisí.

Ve věci Volkswagen AG v. Komise (C-338/00) se dokonce Soudní dvůr vyslovil, že není potřeba identifikovat konkrétní osoby, které se v rámci podniku protiprávního jednání dopustily, pro konstatování odpovědnosti za porušení komunitárních pravidel postačí, pokud je možné vysledovat protisoutěžní jednání podniku jako takového.

Zdejší soud závěrem k této kasační námitce opakuje, že výše citované rozhodnutí ESD uvedl pouze nad rámec potřebného odůvodnění.

Stěžovatel v souvislosti s posuzovanou otázkou charakteru dokumentů rozporuje taktéž závěr krajského soudu v otázce subjektu, který je oprávněn posoudit charakter dokumentů, když uvádí, že přestože je v rozhodnutí ESD č. 155/79 AM & S Europe Ltd. v. Commission (dále jen „Rozhodnutí AMS“) taková pravomoc dána Komisi, nelze závěry vyplývající z tohoto rozhodnutí aplikovat na místní šetření vedená Úřadem před vstupem České republiky do Evropské unie.

Otázkou subjektu, který je oprávněn posoudit charakter dokumentů se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť se jedná o abstraktní právní otázku bez ukotvení ke skutkovým zjištěním posuzovaného případu. Nejedná se o rozhodovací důvod krajského soudu, a proto je závěr krajského soudu pro posuzovanou věc právně irelevantní.

K názoru stěžovatele, že závěry vyplývající z rozhodnutí ESD č. 155/79 AM & S Europe Ltd. v. Commission (kde je taková pravomoc dána Komisi) nelze aplikovat na místní šetření vedená Úřadem před vstupem České republiky do Evropské unie, se tak zdejší soud pro irelevantnost této otázky v posuzované věci nebude vyjadřovat.

K argumentaci stěžovatele poukazující na konstantní judikaturu Ústavního soudu ČR, z níž podle stěžovatele vyplývá, že předmětem listovního tajemství jsou i informace o odesílateli či předmětu zprávy a i zpřístupněním pouze této části soukromé korespondence zaměstnanců stěžovatele by došlo k zásahu do jejich práva na soukromí, a to navíc v rozporu se zákonem, neboť zákon č. 143/2001 Sb. umožňuje přístup pouze k obchodním záznamům a obchodním knihám soutěžitelů, a nikoliv soukromé korespondenci, Nejvyšší správní soud považuje za potřebné podotknout pouze to, že případné porušení práva na soukromí fyzických osob

by nemělo vliv na zákonnost napadených správních rozhodnutí, proto jde z hlediska projednávání věci o irrelevantní právní argumentaci.

Stěžovatel v rámci své argumentace uvádí, že by bylo možno souhlasit se závěrem krajského soudu, že je „*důvodné předpokládat, že dokumenty v těchto prostorách se nacházející mají charakter dokumentů obchodní povahy, nenasvědčují-li okolnosti opaku*“, pokud by krajský soud přesně vymezil, jaké mohou tyto okolnosti být. Nejvyšší správní soud při přezkoumávání této stížní argumentace již jednou výše dospěl k závěru, že krajský soud v posuzované věci žádné okolnosti nasvědčující opaku neshledal, a že za pochybení krajského soudu nelze označit ani to, že krajský soud v odůvodnění nedefinoval okolnosti nasvědčující opaku, neboť jeho úkolem nebylo zabývat se abstraktními právními otázkami nevztahujícími se a nedopadajícími na skutková zjištění posuzovaného případu.

Názor stěžovatele, že je za okolnosti nasvědčující opaku třeba považovat např. též tvrzení fyzických osob (držitelů dokumentů), že dotčené dokumenty nejsou obchodní, nýbrž soukromé povahy, považuje Nejvyšší správní soud za zcela nesprávný, a to především z důvodu, že tato argumentace popírá smysl a účel šetření protisoutěžních jednání.

Dle stěžovatele závěr, kdy se krajský soud ztotožnil s Úřadem v otázce možnosti posouzení charakteru těchto dokumentů, když si dle jeho závěru „*nelze představit jiný postup, než že jejich charakter bude přinejmenším prima facie pracovníky provádějími šetření posouzen, a to v daném případě typicky podle předmětu (označení, názvu, pojmenování) příslušné zprávy v elektronické podobě*“, nevyplývá ze žádné platné a účinné právní normy a jeho přijetí by tak hrubě odporovalo zásadě, že státní orgány mohou činit pouze to, co je jim zákonem výslovně dovoleno. Nejvyšší správní soud se v posuzované otázce ztotožnil s názorem krajského soudu (a Úřadu).

Nejvyšší správní soud k posuzované otázce nenalezl judikaturu ESD či ESLP zabývající se námitkou soukromého charakteru kontrolovaných dokumentů. Existuje však judikatura k otázce důvěrnosti dokumentů, která je v určitých ohledech použitelná i pro řešení problematiky soukromého charakteru kontrolovaných dokumentů.

Soudní dvůr se zabýval otázkou důvěrnosti dokumentů ve svém rozsudku ze dne 18. 5. 1982, AM & S Europe v. Komise, 155/79, kde uvedl, že Komise může požadovat předložení pouze takových dokumentů, jež jsou „nezbytné“ pro vyšetřování, jak ostatně stanoví čl. 11 a 14 Nařízení č. 17. O tom, zda takové dokumenty musí být předloženy však rozhoduje sama Komise, nikoli vyšetřovaný podnik, jehož činnost je posuzována, ani třetí osoba, ať by již takovou osobou byl nějaký expert či rozhodce.

Existence principu ochrany důvěrných informací však není překážkou pro to, aby klient sám předložil takto chráněné dokumenty, pokud má za to, že by to mohlo být v jeho zájmu.

Problematiku Soud prvního stupně rozvedl i v jednom z novějších rozsudků ze dne 17. 9. 2007, Akzo Nobel Chemicals Ltd. v. Komise, T- 125/03 a T-253/03, kde uvedl, že pokud se podnik domáhá důvěrnosti korespondence mezi advokátem a klientem, rozhoduje Komise o této žádosti v samostatném řízení a představuje akt, který může být předmětem žaloby na neplatnost. Dotyčný podnik může korespondenci, jejíž důvěrnosti se domáhá, odmítnout předložit mezi obchodní záznamy požadované Komisí. Pak je povinen poskytnout pověřeným úředníkům Komise užitečné informace, které mohou prokázat, že tyto záznamy splňují podmínky odůvodňující jejich právní ochranu, aniž by musel být odhalen obsah dotyčných dokumentů. Pokud má Komise za to, že takový důkaz předložen nebyl, může předložení dotčené korespondence nařídít, případně uložit podniku pokutu nebo penále. Pouhá skutečnost,

že se podnik domáhá důvěrnosti dokumentu, tudíž nepostačuje k tomu, aby Komisi zabránila seznámit se s tímto dokumentem, jestliže tento podnik kromě toho nepředložil žádný užitečný důkaz, který by mohl prokázat, že tento dokument je skutečně chráněn z důvodu důvěrnosti.

I kdyby se Komise nespokojila s informacemi a vysvětleními podanými zástupci vyšetřovaného podniku za účelem prokázání, že dotčený dokument je chráněn z důvodu důvěrnosti, není oprávněna se seznámit s obsahem dokumentu před přijetím rozhodnutí, které dotčenému podniku umožňuje užitečně věc předložit Soudu.

Potud je možno argumentaci a závěry Soudního dvora ohledně důvěrnosti korespondence použít i na problematiku korespondence soukromé.

Další kasační námitka předložená k posouzení Nejvyššímu správnímu soudu se týká nesprávného posouzení právní otázky jednoty skutku.

Stěžovatel napadá závěry krajského soudu týkající se věcné jednoty deliktu stěžovatele. Stěžovatel považoval za nutné vyjádřit se k popisu skutkového stavu deliktu, který je mu přičítán, bez ohledu na to, že jeho zaměstnanci postupovali při prováděném šetření v souladu s právním řádem České republiky. Zásadně nesouhlasí se závěrem, že odlišné jednání (neumožnění nahlédnout do soukromé korespondence a svépomoc ve vztahu k soukromé poště neoprávněně zajištěné Úřadem) odlišných fyzických osob (p. J. a p. K.) bylo jedním protisoutěžním jednáním (tedy jedním skutkem) stěžovatele.

Podstatou nyní posuzované kasační námitky nesprávného právního posouzení otázky jednoty skutku je argumentace stěžovatele, že odlišné jednání (neumožnění nahlédnout do soukromé korespondence a svépomoc ve vztahu k soukromé poště neoprávněně zajištěné Úřadem) odlišných fyzických osob (p. J. a p. K.) nebylo jedním protisoutěžním jednáním (tedy jedním skutkem) stěžovatele.

K výše uvedenému názoru zdejší soud uvádí, že skutkem je určitá událost ve vnějším světě záležející v jednání člověka. Podstata skutku tedy spočívá v jednání. Rámec aktů zahrnutých do jednání je vymezen následkem, jehož je jednání příčinou. Následek, který je znakem správního deliktu, spojuje jednotlivé akty do jednoho skutku a zároveň umožňuje dělit chování člověka na různé skutky.

V posuzované věci jsou za jeden skutek považovány projevy vůle určitého podniku navenek (vůči soutěžnímu Úřadu), které jsou příčinou následku relevantního z hlediska ustanovení § 21 odst.4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb.

Totožnost skutku je zde vymezena jednáním (znemožnění pracovníkům Úřadu přístup k některým částem elektronické pošty, odnesení notebooku z místa šetření, odebrání dvou dokumentů pracovníkům Úřadu), identickým pachatelem (stěžovatelem), (ohledně otázky přičitatelnosti viz argumentace zdejšího soudu ke kasační námitce týkající se otázky subjektů, vůči nimž může Úřad vyšetřovací pravomoc vykonávat v průběhu šetření) a následkem (porušení povinnosti podrobit se provedení šetření ve smyslu ustanovení § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb.).

Výše uvedené jednání zaměstnanců stěžovatele má znaky jednoho správního deliktu stěžovatele – porušení povinnosti podrobit se provedení šetření ve smyslu ustanovení § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001 Sb. Argumentace stěžovatele ohledně nesprávného posouzení

právní otázky jednoty skutku nebyla shledána správnou a nyní projednávanou kasační námitkou proto Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

Rovněž stěžovatel nesouhlasí s tím, že v rámci jednoho údajného skutku stěžovatele je třeba hodnotit zvláště, jakožto dvě jednání bránící výkonu vyšetřovací pravomoci pracovníků Úřadu postup pana J., který znemožnil pracovníkům Úřadu přístup k některým částem elektronické pošty (když tuto část prohlásil za soukromou) a následně odnesl notebook, v němž byla tato pošta uložena.

Zde je namístež zdůraznit, že v době odnesení notebooku Ing. J. z místa šetření byla skutečnost ohledně povahy dokumentů umístěných v notebooku minimálně sporná. S ohledem na logiku věci i s ohledem na komunitární rozhodovací praxi (viz argumentace zdejšího soudu uvedená u kasační námitky porušení listovního tajemství) nelze přisvědčit názoru stěžovatele, že soukromý charakter dokumentů je prokázán pouhým tvrzením stěžovatele. Za této situace neshledal zdejší soud pochybení krajského soudu ani správního orgánu, když tyto dospěly k závěru, že v rámci jednoho údajného skutku stěžovatele je třeba hodnotit zvláště, jakožto dvě jednání bránící výkonu vyšetřovací pravomoci pracovníků Úřadu postup pana J., který znemožnil pracovníkům Úřadu přístup k některým částem elektronické pošty (když tuto část prohlásil za soukromou) a následně odnesl notebook, v němž byla tato pošta uložena, a to i s dopadem na správní uvážení vztahující se k výši uložené pokuty.

Taktéž zdejší soud neshledal rozpor se zásadou ne bis in idem z důvodu hodnocení odjezdu pana J. se služebním notebookem jako znemožnění prověřování obchodních knih a jiných obchodních záznamů, neboť odjezdem pana J. došlo ke znemožnění prověření charakteru dokumentů umístěných v notebooku Ing. J. u kterých bylo důvodné předpokládat, že se jedná o dokumenty obchodní povahy.

Nelze také souhlasit s názorem stěžovatele, že jeho zaměstnanci postupovali zcela v souladu s právním řádem České republiky v průběhu místního šetření, neboť svým jednáním spočívajícím v neumožnění nahlédnutí do dokumentů umístěných v notebooku Ing. J., odvezením tohoto notebooku mimo místo šetření a odebráním dvou dokumentů pracovníkům Úřadu Ing. K. naplnilo skutkovou podstatu deliktu - porušení povinnosti podrobit se provedení šetření ve smyslu ustanovení § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 143/2001.

Nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel spatřuje i v ignorování argumentu krajským soudem ohledně dobré víry stěžovatele v oprávněnost jeho postupu, která dle stěžovatele vylučuje zaviněnou formu úmyslu (otázka úmyslu).

Krajský soud v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku k otázce zavinění konstatoval:

„Žalovaný v napadeném rozhodnutí dovodil, že jednání žalobce bylo jednáním zaviněným ve formě přímého úmyslu. Ani tomuto závěru nelze ničeho vytknout. Přestože doktrína konstantně traktuje, že k subjektivním předpokladům odpovědnosti právnických osob za správní delikty se zásadně neřadí zavinění, nic to nemění na konstrukci § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS, jež je z právé uvedené zásady výjimkou, neboť ten odpovědnost na zavinění váže. Tento předpoklad je přitom s ohledem na konstrukci § 22 odst. 1 písm. a) ZOHS třeba vztahovat na všechny formy jednání, jež jsou v uvedeném ustanovení popsány. Přestože je tedy v teorii správního práva (srov. např. Hendrych, D. a kol.: Správní právo. Obecná část, 6. vydání, Praha, C.H.Beck, 2006, str. 448) konstrukce odpovědnosti bez zavinění odůvodňována teoretickými i praktickými důvody, neboť zavinění je obecně chápáno jako vnitřní, psychický vztah delikventa k protiprávnímu jednání a jeho následku, nadto zjišťování a dokazování zavinění v situaci, kdy porušení povinnosti právnickou osobou je často výsledkem činnosti řady jednotlivců, ZOHS klade na správní orgán přísnější nároky a prokázání zavinění

požaduje. Není-li však předepsána potřebná forma zavinění, je třeba považovat za dostačující zavinění nedbalostní (i nedbalost nevědomou). V právě projednávaném případě však úmysl z jednání, které bylo předmětem posuzování, zřetelně vyplývá, přitom argumenty žalovaného obsažené v napadeném rozhodnutí vyznívají přesvědčivě. Předně soud odmítá spekulaci, že se jednalo o jednání „toliko“ fyzických (dle žalobce „soukromých“) osob, neboť jak Ing. J., tak RNDr. K. v rámci místního šetření vystupovali coby osoby jednající za žalobce a jeho jménem, s ohledem na jejich pracovní zařazení u žalobce tak činí i v jiných případech, jsou to právě ty osoby, u nichž se běžně předpokládá „projevování vůle“ žalobce, a jsou to osoby, které mohly být i faktickými realizátory žalobcova in merito zkoumaného jednání. Pokud by soud připustil důvodnost žalobcovy argumentace, pak by v případě šetření u právnických osob musel vždy a priori rezignovat na jakoukoli součinnost fyzických osob vystupujících za osobu právnickou, vykonávajících pro právnickou osobu v závislém či jiném obdobném vztahu svoji činnost a nacházejících se v době konání šetření v obchodních prostorách takové právnické osoby, nebylo by fakticky osob, které by k součinnosti „za soutěžitele, jenž je právnickou osobou“ využíval a od nichž by součinnost vyžadoval – a šetření u právnických osob ve smyslu § 21 odst. 4 a 5 ZOHS by tak bylo zcela nerealizovatelným.“

Stěžovatel namítá nejen nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu ohledně otázky zavinění, ale taktéž pochybení krajského soudu v tom, že tento nezrušil napadená správní rozhodnutí pro jejich nepřezkoumatelnost v otázce zavinění.

Stěžovatel však až v kasační stížnosti namítá, že krajský soud měl zrušit žalobou napadená správní rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, neboť se v nich nepodává ve vztahu k jakým konkrétním fyzickým osobám jednajícím za právnickou osobu stěžovatele a vytvářejícím za něj vůli způsobitou naplnit subjektivní stránku správního deliktu, došlo k naplnění této subjektivní stránky ve formě úmyslu a jakými důkazy byla v řízení tato skutečnost prokázána.

Za situace, kdy stěžovatel jako žalobce v žalobě námitku nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí ohledně otázky zavinění ve formě úmyslu neuplatnil, Nejvyšší správní soud byl nucen zodpovědět otázku, zda řízení před krajským soudem nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, či zda rozhodnutí krajského soudu není nepřezkoumatelné s ohledem na argumentaci stěžovatele ohledně otázky zavinění ve formě úmyslu. K takovému závěru však zdejší soud nedošel.

Z předmětných správních rozhodnutí je zcela zřejmé, že fyzickými osobami jednajícími za právnickou osobu stěžovatele a vytvářejícími za něj vůli způsobitou naplnit subjektivní stránku správního deliktu jsou p. J. a p. K., jejichž jednáním došlo k naplnění subjektivní stránky správního deliktu ve formě úmyslu. Důkazem jímž byla v řízení tato skutečnost prokázána je protokol z místního šetření a taktéž stěžovatel skutkové okolnosti místního šetření spočívající v jednání p. J. a p. K. nikdy nerozporoval. Rozporoval v této souvislosti pouze charakter písemností, které nebyly zpřístupněny a právní hodnocení jejich jednání jako nikoliv neposkytnutí podkladů, ale ochranu listovního tajemství.

Rovněž výše citované odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu k otázce zavinění shledal Nejvyšší správní soud jako dostatečné a přezkoumatelné.

Zdejší soud je taktéž nucen konstatovat, že neshledal dobrou víru stěžovatele vyvozenou z rozhodnutí Colas (v té době aktuálního), neboť rozhodnutí Colas se zabývalo otázkou porušení čl. 8 EÚLP v souvislosti s překročením donucovacích pravomocí vyšetřujícího Úřadu a se souhlasem soudu k místnímu šetření ex ante. Otázku zavinění či dobré víry vůbec rozhodnutí Colas neřešilo.

Další kasační námitka stěžovatele týkající se procesních otázek správního řízení spočívá opět v tvrzeném nesprávném právním posouzení krajským soudem, nyní konkrétně ohledně otázky seznámení se s konceptem výrokové části a odůvodnění správního rozhodnutí v rámci institutu správního řízení - seznámení se s podklady.

Stěžovatel v kasační stížnosti napadá argumentaci krajského soudu věnující se procesním vadám řízení. Stěžovatel použitím argumentu ad minori a maius dovozuje, že pokud zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) upravuje pro případ řízení s velkým počtem účastníků institut seznámení s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí, nelze připustit, aby v rámci řádného seznámení s podklady rozhodnutí podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu byla tato část podkladů rozhodnutí opomenuta.

Podstatou nyní projednávané kasační námitky je, že žalovaný v rámci institutu seznámení s podklady rozhodnutí neseznámil stěžovatele s konceptem výrokové části a odůvodnění rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 144 odst. 3 správního řádu.

Nejvyšší správní soud nejprve považuje za nutné zdůraznit, že stěžovatel opírá svou argumentaci o ustanovení § 144 správního řádu, které se týká řízení s velkým počtem účastníků a na posuzovanou věc nedopadá. Uvedené ustanovení v projednávané věci neaplikoval ani správní orgán, ani krajský soud. Zdejší soud k argumentaci stěžovatele k této kasační námitce dále uvádí, že smyslem a účelem institutu řízení s velkým počtem účastníků (ve smyslu ustanovení § 144 správního řádu) je zjednodušení řady procesních úkonů s větším využitím fikce a tedy i s omezením individuálních procesních práv, kdy uvážení správního úřadu, za jaké situace zjednodušený postup dle ustanovení § 144 zvolit a kdy nikoliv, je dáno především počtem účastníků, ale také zásadou rychlosti a efektivnosti řízení.

Řízení s velkým počtem účastníků je v souladu s ustanovením § 144 odst. 1 správního řádu řízení s počtem účastníků překračujícím 30. (Zvláštní zákon může pro konkrétní případy stanovit menší či větší počet účastníků.) Odst. 3 ustanovení § 144 správního řádu se týká omezení práv vedlejších účastníků řízení (§ 27 odst. 2 správního řádu). Správní úřad má dle tohoto ustanovení možnost omezit vyrozumění vedlejších účastníků řízení o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí.

Stěžovatel tak jednak na podporu své argumentace využívá ustanovení, které na danou věc nedopadá, neboť v nyní projednávané věci se nejednalo o řízení s velkým počtem účastníků a stěžovatel taktéž není vedlejším účastníkem řízení ve smyslu ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu a nelze tak na jeho situaci aplikovat ustanovení § 144 odst. 3 správního řádu. Ustanovení § 144 odst. 3 správního řádu navíc omezuje individuální procesní práva a nerozšiřuje institut seznámení se s podklady rozhodnutí dle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu o povinnost správního orgánu seznámit účastníka řízení v rámci institutu seznámení s podklady rozhodnutí i s konceptem výroku a odůvodnění správního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené nepovažuje koncept výroku a odůvodnění rozhodnutí za podklad pro rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu a z tohoto důvodu neshledal nyní přezkoumávanou kasační námitku důvodnou.

Další kasační námitkou stěžovatel brojí proti nesprávnému závěru krajského soudu ohledně nedostatečného napadání protokolace stěžovatelem v průběhu správního řízení.

Stěžovatel se konkrétně nemůže ztotožnit se závěrem krajského soudu, který „nemůže nechat bez povšimnutí, že v období od skončení místního šetření až do vydání prvního

prvostupňového rozhodnutí o uložení pokuty, tj. v období od 19. 11. 2003 do 30. 12. 2003, neučinil žalobce jediné podání, jímž by skutečnosti zachycené v protokolu zpochybňoval či uváděl na pravou míru.“ Stěžovatel předně považuje za nutné uvést, že až do okamžiku vydání (později zrušeného) prvního prvoinstančního rozhodnutí dne 30. 12. 2003 mu nebylo zřejmé, že z obsahu protokolu bude správní orgán vycházet při rozhodování o uložení a případné výši pokuty, a to především z toho důvodu, že již při místním šetření stěžovatel uvedl, že jej nepodepíše, neboť s jeho obsahem nesouhlasí, když neodpovídá skutečnému průběhu šetření. Tato skutečnost a námitka stěžovatele byla v protokole zaznamenána. To, že i přes zjevné nedostatky tohoto protokolu byl tento použit jako podklad pro vydání rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty, je nutné považovat za zcela nezákonné. Následně pak v průběhu celého správního řízení (vzhledem ke zrušení rozhodnutí č. j. S 233A/03-7786/03-ORP a R 3/2004 tedy vlastně zcela od začátku řízení), stěžovatel napadal jak samotný průběh jednání, tak i věrohodnost záznamu tohoto průběhu. Dle názoru stěžovatele není možné ze skutečnosti, že stěžovatel v době, kdy považoval samotný protokol z formálních důvodů za nicotný (a stěžovatel tedy nevěděl, zda pro něj budou z existence uvedeného protokolu vyplývat nějaké důsledky) vedle výslovné námitky obsažené v protokole nebrojil ještě do doby vydání správního rozhodnutí proti protokolaci z místního šetření (a to v období 40 dnů následujících po provedení neoprávněného místního šetření), vyvozovat jakékoli důsledky mající negativní dopad do právní sféry stěžovatele.

Při posuzování kasační námitky nedostatečného napadání protokolace Nejvyšší správní soud (stejně jako krajský soud) považoval za rozhodné, že podstatou argumentace stěžovatele ohledně otázky šetření na místě a protokolu z místního šetření nebyl odlišný skutkový sled událostí týkající se jednání zaměstnanců stěžovatele, ale odlišné právní hodnocení skutkových okolností a charakteru dokumentů.

Jak uvedl krajský soud v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku „Žalobce skutkově nezpochybňoval, že Ing. J. znenamoval „otevření“ části elektronické korespondence uložené v jeho notebooku, ani že notebook „zavřel“, ani že RNDr. K. dva z dokumentů, které již byly v držení pracovníků soutěžního úřadu, získal zpět do svého držení. Právě tyto skutečnosti jsou z pohledu skutkového klíčovými.“

Nesouhlas stěžovatele s obsahem protokolu a argumentace, že protokol neodpovídá skutečnému šetření má tak podstatu v odlišném právním hodnocení skutkových okolností. Otázkou právního hodnocení jednání zaměstnanců stěžovatele a charakteru dokumentů se zdejší soud již v odůvodnění tohoto rozhodnutí výše zabýval a odkazuje na svou argumentaci ohledně právního hodnocení jednání zaměstnanců stěžovatele a charakteru dokumentů.

Nejvyšší správní soud taktéž považuje za vhodné uvést, že protokol je důležitým důkazním prostředkem ohledně průběhu šetření na místě a je veřejnou listinou. Poukazuje-li proto krajský soud ohledně zpochybňování protokolace z místního šetření konaného dne 19. 11. 2003 na skutečnost, že stěžovatel v období od 19. 11. 2003 do 30. 12. 2003 neučinil jediné podání, jímž by skutečnosti zachycené v protokolu zpochybňoval či uváděl na pravou míru, Nejvyšší správní soud jde ještě dále a poukazuje na to, že stěžovatel měl a mohl již do protokolu konkrétně uvést v čem spočívá jeho nesouhlas s obsahem protokolu a v čem spočívá nesoulad protokolu se skutečným průběhem šetření.

Zdůraznit je nutno ovšem skutečnost, že podstatou shledání nedůvodnosti námitky je odlišné právní hodnocení jednání zaměstnanců stěžovatele a charakteru dokumentů, kdy se Nejvyšší správní soud ztotožnil s názorem krajského soudu. Časový odstup při zpochybňování protokolace je zde pouze podpůrným argumentem.

Pochybení krajského soudu tak nebylo shledáno ani při přezkoumání této kasační námitky.

Stěžovatel rozsudkem 2 Afs 144/2004 – 110 ze dne 31. 8. 2005 uvedeným v doplnění kasační stížnosti datovaném dne 19. 12. 2008 a předloženém Nejvyššímu správnímu soudu dne 29. 12. 2008 chtěl poukázat na nutnost shledání paralely mezi soukromými prostorami fyzických osob a obchodními prostorami právnických osob.

Nejvyšší správní soud však paralelu ve smyslu stěžovatelovy argumentace neshledal, když je podle něj podstatné zaměřit se na konkrétní posuzované okolnosti. Proto se zdejší soud k posuzované otázce nevyjadřuje obecně, ale pouze ve vztahu k projednávané věci. Dle jeho názoru je nutno vycházet z rozdílu mezi zásahem do práv na ochranu obydlí při šetření v obydlí statutárního orgánu, člena statutárního orgánu či zaměstnance soutěžitele a při šetření v obchodních prostorách soutěžitele. V tomto smyslu existuje i zákonná úprava institutu šetření v rámci českého soutěžního práva. Závěr, ohledně rozdílného přístupu k soukromým prostorám statutárního orgánu, člena statutárního orgánu či zaměstnance soutěžitele a obchodním prostorám právnické osoby – soutěžitele, není ani v rozporu s komunitárním právem či rozhodovací praxí ESD či ESLP.

Po přezkoumání kasační stížnosti napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému náklady řízení nevznikly, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu